

Ədalətsizliklə
ədaləti bərpa
etmək olmaz

Justice cannot be
restored through
acts of injustice

HEYDƏR ƏLİYEV

HÜQUQ VƏ QANUN

JUSTICE AND LAW

ПРАВО И ЗАКОН

Mən tam əminəm ki,
hər bir ölkənin inkişafı
üçün demokratiya
xüsusi rol oynayır.
Ölkə iqtisadi cəhətdən
zəngin ola bilər, təbii
resurslarla zəngin ola bilər,
amma əgər cəmiyyətdə
gözəl ab-hava, azadlıqlar
yoxdursa, bu inkişaf
yarımçıq ola bilər və ya
dayanıqlı olmaya bilər.

İlham Əliyev

“Əsrin müqaviləsi”

Səh.: 19

A.Ə.Namazova: 100

“El-obasının, xalqının, insanlığın
dəyərli qisməti olan

Adilə xanım Əvəz qızı Namazova”

Səh.: 46

SƏDAQƏT ANDI

Heydər Əliyev dəyərləri müasir dünyamızda nəciblik və əxlaqın, dövlətə və dövlətçiliyə, insana və insanlığa hörmət və məhəbbətin, sədaqətin mənbəyidir.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin ideyaları, Prezidentimiz İlham Əliyevin dinamik siyasəti, hüquq və qanunların aliliyi fəaliyyət proqramımız olacaqdır. Bu meyar qarşı olanlar rəqibimiz və hədəfimiz, tərəfdarlar dostumuz və partnyorumuz olacaqdır. Rəqib və hədəf, həmçinin məsləkdaşlıq bu meyarla müəyyənləşəcək.

İmza:

HEYDƏR ƏLİYEV:

- Tənqid həmişə işə kömək edir.
- Kim ki, öz biliyindən, bacarığından artıq iddialar edir, o həmişə məğlub olur.
- Milli azadlığa nail olmaq üçün milli oyanış, milli dirçəliş, milli ruhun canlanması lazımdır.
- Azadlıq və istiqlaliyyət hər bir xalqın milli sərvətidir.
- Öz ana dilini bilməyənlər şikəst adamlardır!
- Hər bir xalq öz dili ilə yaranır. Ancaq xalqın dilini yaşatmaq, inkişaf etdirmək və dünya mədəniyyəti səviyyəsinə qaldırmaq xalqın qabaqcıl adamlarının, elm, bilik xadimlərinin fəaliyyəti nəticəsində mümkün olur.
- Ağıl olan yerdə zora ehtiyac yoxdur.

İLHAM ƏLİYEV:

- Bu gün Azərbaycan cəmiyyəti rahat şəraitdə, təhlükəsizlik, sabitlik şəraitində yaşayır. İndiki zamanədə bu, özlüyündə bir nailiyyətdir və biz ölkəmizi bütün mümkün olan risklərdən qoruyuruq. Ölkəmizin daxilində demək olar ki, risk mənbələri yoxdur.
- Biz dərin milli-mənəvi köklər üzərində müasir dövlət qururuq, o dövlət ki, indi hər bir vətənpərvər insan öz ölkəsi ilə fəxr edir.
- “...Sabitlik pozulanda xarici müdaxilə baş verir, ölkələr idarəolunmaz vəziyyətə düşür, qardaş qanı tökülür və ölkələrin gələcəyi böyük sual altına düşür”.
- “...Azərbaycan yerləşdiyi regionda sabitləşdirici amil rolunu oynayır. Bizim təşəbbüslərimiz regional əməkdaşlıq, proqnozlaşdırılabilmə və regionumuzda təhlükəsizlik tədbirlərinin güclənməsinə yönəldilib...”
- Gənclər bizim uğurlu gələcəyimizi təmin edəcəklər.

İNSAN HÜQUQU HÜQUQUN ALİİYİ İLƏ QORUNMALIDIR

*(BMT-nin Baş Məclisi tərəfindən 1948-ci ildə qəbul olunmuş
«Ümumdünya İnsan Hüquqları Bəyannaməsi»nin priambulasından)*

HÜQUQ VƏ QANUN
№ 5 (11), 2026

**ictimai-siyasi, analitik,
praktik jurnal**

Təsisçi:
“Jurnalist Femida” MMC
(hüquq və mətbuat xidməti)

Redaksiya heyəti:
Namik Əhmədov
Məhəbbət Dəmirziyeva
Etibar Əliyev
Xanlar Bayramzadə
Fatimə Hüseynova

Baş redaktor:
Fəxrəddin Ağamirzəyev

Məsul katib:
Təranə Tofiqqızı

Direktor:
Məhəmməd Ağamirzəyev

Məktublar,
reklamlar və kütləvi
iş şöbəsinin müdiri:
Əliqismət Bədəlov

Texniki redaktor:
Kamal Ələsgərov

Kompüter tərtibatçısı:
Cəfər Kərimov

Qeydiyyat № B306E612E22423

Əlaqə Telefonu:
(+994) 55 732 76 66
hüquqveqanunjurnali@gmail.com
www.jurnalistfemida.com

MÜNDƏRİCAT

İlham Əliyev Qırğızıstana işgüzar səfərə gəlib.....	3
Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Bishkekdə	
Ermənistanın Baş naziri ilə görüşü keçirilib.....	4
İlham Əliyevin Bishkekə Qazaxıstan Prezidenti ilə	
görüşü olub.....	6
Bishkekə Azərbaycan və İran prezidentlərinin	
görüşü olub.....	7
İlham Əliyevin Bishkekə Türkiyə Prezidenti	
Rəcəb Tayyib Ərdoğanla görüşü olub.....	9
İlham Əliyev “ŞƏT plyus” formatında görüşdə	
çıxış edib.....	10
İlham Əliyevin sosial şəbəkə hesabında Hindistanın	
Baş naziri ilə görüşünə dair paylaşım edilib.....	12
İlham Əliyev Çin Ali Xalq Prokurorluğunun	
Baş prokurorunun başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini	
qəbul edib.....	14
İlham Əliyev ATƏT Parlament Assambleyasının	
prezidentini qəbul edib.....	16
Heydər Əliyev irsini öyrənək.....	17
Əsrin müqaviləsi.....	19
Hüquq mühafizə orqanlarından xəbərlər.....	30
Fəxrəddin Mansuroğlu, jurnalist – hüquqsünas:	
Qanunların gücü böhtanlardan üstündür.....	40
Konstitusiya məhkəməsinin qərarı.....	43
A.Ə.Namazova 100 – El-obasının, xalqının, insanlığın	
dəyərli qisməti olan Adilə xanım Əvəz qızı Namazova.....	46
İstirahət güşəsi.....	51

İlham Əliyev

Qırğızıstana işgüzar səfərə gəlib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatının (ŞƏT) tədbirlərində iştirak etmək üçün avqustun 31-də Qırğız Respublikasına işgüzar səfərə gəlib.

“Manas” Beynəlxalq Hava Limanında dövlətimizin başçısının şərəfinə fəxri qarovul dəstəsi düzülmüşdü.

Prezident İlham Əliyevi və birinci xanım Mehriban Əliyevanı Qırğızıstan Nazirlər Kabinetinin sədri - Prezident Administrasiyasının rəhbəri Adılbek Kasmaliyev qarşıladı.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Bişkekdə Ermənistanın Baş naziri ilə görüşü keçirilib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Bişkekdə Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatının (ŞƏT) Zirvə toplantısı çərçivəsində avqustun 31-də Ermənistan Respublikasının Baş naziri Nikol Paşinyanla görüş keçirib.

Liderlər 2025-ci il 8 avqust tarixli Vaşinqton Sülh Zirvə görüşünün, ABŞ Prezidenti Donald Trampın şahidliyi ilə Prezident İlham Əliyevin və Baş nazir Nikol Paşinyanın imzaladıqları Birgə Bəyannamənin, həmçinin “Azərbaycan Respublikası ilə Ermənistan Respublikası arasında sülhün və dövlətlərarası münasibətlərin təsis olunması haqqında Saziş”in razılaşdırılmış mətninin paraflanmasının tarixi əhəmiyyətini vurğulayıblar.

Azərbaycanın neft məhsullarının Ermənistanı ixracı, üçüncü ölkələrdən taxıl və digər əmtəənin Azərbaycan ərazisi ilə Ermənistanı tranziti, həmçinin iki ölkə arasında ticarət əlaqələrinin qurulması sülh dividendlərinin mühüm əyani təzahürü kimi qeyd edilib. Liderlər, həmçinin işgüzar dairələr arasında təmasları alqışlayıb və qarşılıqlı faydalı iqtisadi, ticarət və enerji əməkdaşlığının daha da genişləndirilməsi imkanları barədə fikir mübadiləsi aparıblar.

Tərəflər Azərbaycan ilə Ermənistanın dövlət sərhədinin delimitasiyası üzrə müvafiq dövlət komissiyalarının mühüm rolunu qeyd edib, onla-

rın iki ölkə arasında əldə olunmuş razılaşmalara uyğun olaraq, öz işlərini davam etdirməsinin vacibliyini vurğulayıblar.

Liderlər Vaşinqton Sülh Zirvə görüşünün mühüm nəticələrindən biri olan “Beynəlxalq Sülh və Rifah naminə Tramp Marşrutu”nun (TRIPP) həyata keçirilməsi ilə bağlı növbəti praktiki addımlar barədə müzakirə aparıb və TRIPP boyunca bağlantı layihələrinin əhəmiyyətini qeyd ediblər.

Liderlər parlamentarilər və vətəndaş cəmiyyəti nümayəndələrinin qarşılıqlı etimadın gücləndirilməsi və daha geniş sülh gündəliyinin dəstəklənməsinə verdikləri töhfələrini qeyd edərək, onların iştirakı ilə etimad quruculuğu üzrə təmasları müsbət dəyərləndiriblər.

Prezident İlham Əliyev və Baş nazir Nikol Paşinyan birbaşa ikitərəfli təmaslar vasitəsilə davamlı sülhün daha da möhkəmləndirilməsi, dövlətlərarası münasibətlərin normallaşdırılması prosesinin irəlilədilməsi və bağlantıların gücləndirilməsi istiqamətində addımları davam etdirmək barədə razılığa gəliblər.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin və Ermənistanın Baş naziri Nikol Paşinyanın görüşü ilə bağlı mətbuat üçün bəyanat

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev 2026-cı il avqustun 31-də Bişkekdə keçirilən Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatının (ŞƏT) Zirvə toplantısı çərçivəsində Ermənistan Respublikasının Baş naziri Nikol Paşinyanla görüş keçirib.

Liderlər 8 avqust 2025-ci il tarixli Vaşinqton Sülh Zirvə görüşünün, ABŞ Prezidenti Donald Trampın şahidliyi ilə Prezident İlham Əliyevin və Baş nazir Nikol Paşinyanın imzaladıqları Birgə Bəyannamənin, eləcə də "Azərbaycan Respublikası ilə Ermənistan Respublikası arasında sülhün və dövlətlərarası münasibətlərin təsis olunması haqqında Saziş"in razılaşdırılmış mətninin paraflanmasının tarixi əhəmiyyətini vurğulayıb.

Azərbaycanın neft məhsullarının Ermənistanı ixracı, üçüncü ölkələrdən taxıl və digər əmtəənin Azərbaycan ərazisi vasitəsilə Ermənistanı tranziti, eləcə də iki ölkə arasında ticarət əlaqələrinin qurulması sülh dividendlərinin mühüm əyani təzahürü kimi qeyd edilib. Liderlər həmçinin işgüzar dairələr arasında təmasları alqışlayıb və qarşılıqlı faydalı iqtisadi, ticarət və enerji əməkdaşlığının daha da genişləndirilməsi imkanları barədə fikir mübadiləsi aparıb.

Tərəflər Azərbaycan ilə Ermənistan arasında dövlət sərhədinin delimitasiyası üzrə müvafiq dövlət komissiyalarının mühüm rolunu qeyd edib, onların iki ölkə arasında əldə olunmuş razılaşmalara uyğun olaraq, öz işlərini davam etdirməsinin vacibliyini vurğulayıb.

Liderlər Vaşinqton Sülh Zirvə görüşünün mühüm nəticələrindən biri olan "Beynəlxalq Sülh və Rifah naminə Tramp Mərsutunu"nun (TRIPP) həyata keçirilməsi ilə bağlı növbəti praktiki addımlar barədə müzakirə aparıb və TRIPP boyunca bağlantı layihələrinin əhəmiyyətini qeyd edib.

Liderlər parlamentarlar və vətəndaş cəmiyyəti nümayəndələrinin qarşılıqlı etimadın gücləndirilməsi və daha geniş sülh gündəliyinin dəstəklənməsinə verdikləri töhfələrini qeyd edərək, onların iştirakı ilə etimad quruculuğu üzrə təmasları müsbət dəyərləndirib.

Prezident İlham Əliyev və Baş nazir Nikol Paşinyan birbaşa ikitərəfli təmaslar vasitəsilə davamlı sülhün daha da möhkəmləndirilməsi, dövlətlərarası münasibətlərin normalaşdırılması prosesinin irəlilədilməsi və bağlantıların gücləndirilməsi istiqamətində addımları davam etdirmək barədə razılığa gəliblər.

İlham Əliyevin Bişkekdə Qazaxıstan Prezidenti ilə görüşü olub

Avqustun 31-də Qırğızistanın paytaxtı Bişkek şəhərində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Qazaxıstan Respublikasının Prezidenti Kasım-Jomart Tokayev ilə görüşü olub.

Dövlətimizin başçısı Qazaxıstan Respublikasının yeni parlamentinə - Qurultaya keçirilən ilk seçkilərin uğurla baş tutması münasibətilə təbriklərini çatdıraraq qeyd etdi ki, bu, Prezident Kasım-Jomart Tokayevin rəhbərliyi ilə ölkədə aparılan genişmiqyaslı islahatlara Qazaxıstan xalqının dəstəyinin növbəti nümunəsi idi.

Qazaxıstan Prezidenti dövlətimizin başçısının göndərdiyi təbrik məktubuna və Azərbaycandan olan müşahidəçilərin bu seçkilərdə fəal iştirakına görə minnətdarlığını bildirdi.

Görüşdə Azərbaycanla Qazaxıstan arasında strateji tərəfdaşlıq və müttəfiqlik əlaqələrinin uğurla inkişaf etdiyi qeyd olundu, münasibətlərimizin dərinləşdirilməsində yüksək səviyyədə qarşılıqlı səfərlərin və təmasların önəmi vurğulandı. Nəqliyyat-logistika məsələləri müzakirə olundu, Orta Dəhlizin əhəmiyyətinə toxunuldu, bu istiqamətdə Azərbaycanla Qazaxıstan arasında əməkdaşlığın perspektivlərinə dair fikir mübadiləsi aparıldı.

Dövlət başçıları Asiyada Qarşılıqlı Fəaliyyət və Etimad Tədbirləri üzrə Müşavirənin sammitinin Bakıda keçiriləcəyinə də toxundular.

Söhbət zamanı gələcək təmaslar və qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər müzakirə olundu.

Bişkekdə Azərbaycan və İran prezidentlərinin görüşü olub

Avqustun 31-də Qırğızistanın paytaxtı Bişkek şəhərində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin İran İslam Respublikasının Prezidenti Məsud Pezeşkianla görüşü olub.

Məsud Pezeşkian dövlətimizin başçısı ilə görüşlərini və telefon danışqlarını məmnunluqla xatırladı, İranın üzləşdiyi bu çətin vəziyyətdə Prezident İlham Əliyevin mövqeyinin, nümayiş etdirdiyi dəstəyin, verdiyi başsağlığının, həmçinin Azərbaycan tərəfindən göstərilən humanitar yardımın İran dövləti və xalqı tərəfindən çox yüksək qiymətləndirildiyini vurğuladı, bütün bunlara görə bir daha minnətdarlığını bildirdi.

Əlaqələrimizin inkişaf etdirilməsi üçün çox yaxşı imkanların olduğunu deyən İran Prezidenti Azərbaycanla bütün sahələrdə

münasibətləri genişləndirməkdə maraqlı olduqlarını qeyd etdi.

Məsud Pezeşkian ölkələrimiz arasında əlaqələrin qardaşlıq və dostluq xarakteri daşdığını vurğulayaraq, İranın bütün qonşu ölkələrlə yaxşı münasibətlərə malik olmaq niyyətində olduğunu dedi.

Dövlətimizin başçısı da öz növbəsində İranın üzləşdiyi bu şəraitdə Azərbaycanın yardımının qardaşlıq nümunəsi olduğunu vurğuladı.

Prezident İlham Əliyev dedi ki, ölkəmiz İranla bağlı yaranmış vəziyyətin sülh və danışıqlar yolu ilə həllinin tərəfdarıdır.

Söhbət zamanı Azərbaycanla İran arasında əməkdaşlığın müxtəlif sahələrdə inkişaf perspektivlərinə dair fikir mübadiləsi aparıldı.

İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Qırğızıstanın paytaxtı Bişkek şəhərində keçirilən 6-cı Dünya Köçəri Oyunlarının açılış mərasimində iştirak edəblər

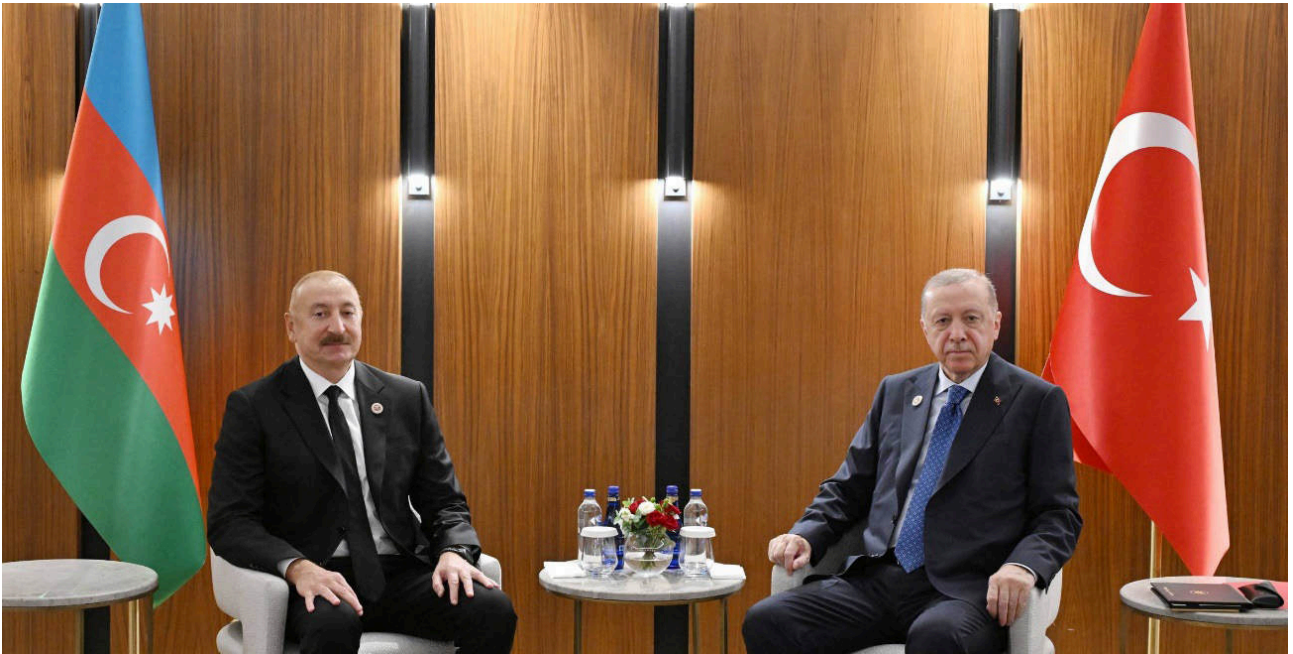
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva avqustun 31-də Qırğızıstanın paytaxtı Bişkek şəhərində keçirilən 6-cı Dünya Köçəri Oyunlarının açılış mərasimində iştirak edəblər.

Dünya Köçəri Oyunlarının əsas məqsədlərindən biri əsrlər boyu müxtəlif xalqları birləşdirən dostluq, birlik və qarşılıqlı hörmət kimi dəyərləri təbliğ etməkdir. Bu tədbir köçəri sivilizasiyasının irsinin, mədəniyyətinin, qədim ənənələrinin və milli dəyərlərinin nümayiş etdirilməsi, qorunması və gələ-

cək nəsillərə ötürülməsi baxımından mühüm beynəlxalq platforma kimi qiymətləndirilir. Dünyanın müxtəlif ölkələrindən nümayəndələri bir araya gətirəcək bu Oyunlar çərçivəsində köçəri xalqların tarixən formalaşdırdıqları ənənəvi qədim idman növləri, o cümlədən atçılıq, güləş, oxatma və digərləri üzrə yarışlar təşkil ediləcək.

Sentyabrın 6-dək davam edəcək tədbir çərçivəsində iştirakçı ölkələrin mədəni irsi və milli adət-ənənələri də təqdim olunacaq.

İlham Əliyevin Bişkekdə Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanla görüşü olub

Sentyabrın 1-də Qırğızıstanın paytaxtı Bişkek şəhərində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanla görüşü olub.

Söhbət zamanı Azərbaycan-Türkiyə ikitərəfli münasibətlərinin qardaşlıq və strateji müttəfiqliyə əsaslandığı vurğulanaraq, bütün istiqamətlər üzrə əlaqələrin daha da genişlənməsindən məmnunluq ifadə olundu.

Ölkələrimizin “Bir millət, iki dövlət” prinsipinə uyğun olaraq həm xoş, həm də çətin günlərdə daim bir-birinin yanında olduğu xüsusi qeyd edildi.

Görüşdə regional sülhün və sabitliyin daha da möhkəmləndirilməsi ilə bağlı fikir mübadiləsi aparıldı.

Dövlət başçıları müttəfiqlik əlaqələrimizin perspektivlərini, regional gündəmi və qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələləri də müzakirə etdilər.

İlham Əliyev “ŞƏT plyus” formatında görüşdə çıxış edib

Sentyabrın 1-də Qırğız Respublikasının paytaxtı Bişkek şəhərində “ŞƏT plyus” formatında görüş keçirilib.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev görüşdə iştirak etmək üçün Bişkekdəki “İris Ordo” Konqres Mərkəzinə gəldi.

Qırğız Respublikasının Prezidenti Sadır Japarov Prezident İlham Əliyevi, digər dövlət və hökumət başçılarını salamladı.

Sonra “ŞƏT plyus” formatında keçirilən görüşün iştirakçıları birgə foto çəkdirdilər.

Dövlətimizin başçısı tədbirdə çıxış etdi.

Prezident İlham Əliyevin ÇIXIŞI

-Hörmətli Sadır Nurqojoyeviç.

Hörmətli dövlət başçıları.

Xanımlar və cənablar.

Əvvəlcə Qırğız Respublikasının Prezidentinə dəvətə və qonaqpərvərliyə görə minnətdarlığımı bildirirəm.

Qardaş Qırğızıstana yenidən səfər etməkdən məmnunam. Bir ay öncə dövlət səfərim zamanı müttəfiqlik mü-

nasibətləri haqqında Müqavilə imzalandı. Həmin tarixi sənəd Azərbaycanla Qırğızıstan arasında münasibətləri ən yüksək səviyyəyə qaldırdı.

Mən fürsətdən istifadə edərək ölkənin sosial-iqtisadi inkişafında əldə edilmiş uğurlar, onun beynəlxalq aləmdə nüfuzunun gücləndirilməsi münasibətilə Prezidenti və Qırğızıstan xalqını təbrik etmək istədim. Qırğızıstanın 2027-2028-ci illər üçün BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasının qeyri-daimi üzvü seçilməsi beynəlxalq ictimaiyyətin Qırğızıstanın siyasətinə verdiyi dəstəyi nümayiş etdirir.

Bir ildən bir az çox müddət əvvəl Azərbaycan və Ermənistan sülh sazişinin mətnini paraflayaraq 30 illik münaqişəyə son qoydular. Beləliklə, çoxillik münaqişə zonası olmuş Cənubi Qafqaz bölgəsi sülh zonasına çevrilməkdədir.

BMT Təhlükəsizlik Şurasının 1993-cü ildə qəbul edilmiş dörd qətnaməsi 30 ildən sonra, üç il əvvəl icra edildi. Azərbaycan artıq Ermənistana neft məhsulları tədarük edir və üçüncü ölkələrin yüklərinin tranzitini təmin edir. Er-

mənistanla birlikdə qarşılıqlı ticarətin həcmnin artırılması, onun nomenklaturasının genişləndirilməsi və yeni yerüstü nəqliyyat kommunikasiyalarının yaradılması üzərində çalışırıq. Lakin təəssüf ki, BMT bu qətnamələrin icrasında heç bir rol oynamayıb. Azərbaycan öz suverenliyini və ərazi bütövlüyünü tamamilə özü bərpa edib. BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrinin qısa müddətdə icrası üçün müvafiq mexanizmlərin hazırlanması tələb olunur. Bu həyata keçirilərsə, BMT-nin nüfuzunun və təşkilatın münaqişələrin nizamlanmasındakı rolunun artmasına xidmət edər. Son vaxtlara qədər dörd il ərzində Qoşulmama Hərəkatına rəhbərlik etmiş Azərbaycan bundan sonra da beynəlxalq məsələlərdə çoxtərəflilik prinsiplərinin möhkəmləndirilməsinə öz töhfəsini verəcək.

Diqqətinizə görə minnətdaram.

Qırğızıstan Prezidenti Sadır Japarov: Hörmətli İlham Heydər oğlu, bu qədər əhatəli çıxışınıza görə Sizə çox təşəkkür edirəm. Məhz belə geniş dialoq ədalətli, çoxqütblü dünyanın formalaşdırılması üçün zəruridir.

İlham Əliyevin sosial şəbəkə hesabında Hindistanın Baş naziri ilə görüşünə dair paylaşım edilib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 1-də

Qırğız Respublikasının paytaxtı Bişkek şəhərində Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatının (ŞƏT) Zirvə Görüşü çərçivəsində Hindistanın Baş naziri Narendra Modi ilə görüşüb.

Bu barədə dövlətimizin başçısı-

nın “X” sosial şəbəkə hesabında bildirilib.

“Bişkekdə keçirilən ŞƏT Zirvə Görüşü çərçivəsində Baş nazir Narendra Modi ilə ikitərəfli gündəliklə bağlı fikir mübadiləsi aparıldıq”, - deyə Azərbaycan Prezidenti

paylaşımında qeyd edib.

İlham Əliyevin Qırğızıstana səfəri başa çatıb

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Qırğız Respublikasına işgüzar səfəri sentyabrın 1-də başa çatıb.

Prezident İlham Əliyevi və birinci xanım Mehriban Əliyevanı Qırğızıstan Nazirlər Kabinetinin sədri - Prezident Administrasiyasının rəhbəri Adılbek Kasımaliev yola saldı.

“Manas” Beynəlxalq Hava Limanında dövlətimizin başçısının şəərəfinə fəxri qarovul dəstəsi düzülmüşdü.

İlham Əliyev Çin Ali Xalq Prokurorluğunun Baş prokurorunun başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 2-də Çin Xalq Respublikasının Ali Xalq Prokurorluğunun Baş prokuroru Yinq Yonqun başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib.

Nümayəndə heyətinə Şanxay şəhərinin prokuroru Çen Yong, Ciangsu əyalətinin prokuroru Çjao Tyeşi və Qansu əyalətinin prokuroru Şen Cian daxildir.

Görüşdə çıxış edən Prezident İlham Əliyev dedi:

-Xoş gəlmisiniz. Bilirəm ki, səfəriniz yekunlaşır. Siz Azərbaycana çox vacib səfər edirsiniz. Əminəm ki, səfəriniz çox uğurlu idi. Bu səfər münasibətlərimizin bütün sahələrdə daha da inkişafına xidmət edəcək. Ümid edirəm ki, siz ölkəmizdən xoş təəssürlərlə ayrılacaqsınız. Biz sizin səfərinizi strateji tərəfdaşlıq münasibətləri çərçivəsində çox əhəmiyyətli hesab edirik.

Bildiyiniz kimi, aprel ayından etibarən Çin və Azərbaycan artıq hərtərəfli strateji tərəfdaşlıq çərçivəsində fəaliyyət göstərir. Ötən il ölkənizə dövlət səfərimdə mənə göstərilən qonaqpərvərliyi böyük minnətdarlıq hissi ilə xatırlayıram. Çin Xalq Respublikasının Sədri Si Cinpin və digər yüksək səviyyəli rəsmilərlə müzakirələrim bir daha göstərir ki, hər iki ölkə bir-birini çox yaxşı dost hesab edir.

Biz Çin şirkətlərində Azərbaycanda fəaliyyət göstərmək üçün böyük marağın olduğunu görməyə çox şadiq. Aprel ayından etibarən ölkələ-

rimiz arasında fasiləsiz qarşılıqlı gediş-gəliş var. Çin şirkətləri həm investor, həm də podratçı qismində Azərbaycanda layihələrdə fəal iştirak edirlər. Bir çox vacib layihələr artıq icra olunub, lakin bir çoxları da icra mərhələsindədir.

Əlbəttə ki, hər iki ölkənin suverenliyinə və ərazi bütövlüyünə güclü qarşılıqlı dəstəyi Çinin və Azərbaycanın beynəlxalq hüquq normalarına sadıq olduğunu əyani şəkildə göstərir. Dünən “ŞƏT plyus” formatında Bişkekdə keçirilən yüksək səviyyəli görüşdə Sədr Si Cinpin hüquq normaları, davranış qaydaları, beynəlxalq münasibətlər, qlobal xəritədə hər bir ölkənin bərabər olması haqqında danışdı. Biz bu çox aydın baxışla tam razıyıq. Qarşılıqlı dəstək, bir-birinin daxili məsələlərinə qarışmama, dünya miqyasında hər bir ölkənin bərabər şəkildə təmsil olunması və qarşılıqlı dəstəyə yox, əməkdaşlığa yönəlmiş siyasət bizim strategiyaya tamamilə uyğundur.

Əlbəttə ki, əməkdaşlığımızın vacib seqmenti bağlantıdır. Sədr Si Cinpinin təşəbbüsü ilə həyata keçirilən “Bir kəmər, bir yol” layihəsi Azərbaycan tərəfindən tamamilə dəstəklənir. Biz bunu təkcə bəyanatlarla deyil, praktiki addımlarla göstəririk. Bu gün Mərkəzi Asiya, Azərbaycan və Çin arasında bağlantı qlobal əməkdaşlığın,

təhlükəsizliyin mühüm amilidir. Keçən ay mən Mərkəzi Asiyanın iki ölkəsinə dövlət səfəri etdim. Növbəti ay mən Mərkəzi Asiyanın üçüncü bir ölkəsinə ziyarət edəcəyəm və əlbəttə ki, bizim danışıqların mühüm hissəsi bağlantı mövzusu. Burada Çin yüklərin həcmi nöqtəyi-nəzərindən əsas oyunçudur.

Biz sizin birbaşa məsul olduğunuz sahədə əməkdaşlıq və güclü tərəfdaşlıq üçün böyük potensial görürük. Mən şadam ki, həmkarlarınızla danışıqlar

aparmaq, ölkə ilə tanış olmaq və Azərbaycanı daha yaxından tanımaq üçün burada bir neçə gün keçirəcəksiniz.

Nəhayət sonuncu məsələ dostluğun və qarşılıqlı etimadın əlaməti ilə bağlıdır. Bu da hər iki ölkəyə səfərlər üçün viza tələbinin aradan qaldırılmasıdır. İndi bizim vətəndaşlar hər hansı bir viza tələbi olmadan səyahət edə bilirlər. Bu da dostluğun çox mühüm əlamətidir. Sizə ən xoş arzularımı çatdırır, ölkənizə sağ-salamat qayıtmağınızı arzulayıram.

Sonra Çin Ali Xalq Prokurorluğunun Baş prokuroru Yinq Yonq çıxış edərək dedi:

-Zati-aliləri, cənab Prezident İlham Əliyev.

Mən Baş prokuror Kamran Əliyevin dəvəti ilə Azərbaycana səfərə gələn prokurorlardan ibarət Çin nümayəndə heyətinə rəhbərlik edirəm. Baş prokuror Kamran Əliyev bizim prokurorluq orqanları ilə mübadiləyə və əməkdaşlığa çox böyük önəm verir, dostluğu və əməkdaşlığı gücləndirmək üçün hər iki prokurorluq orqanlarını güclü təşviq edir.

Bu səfərdə mən Azərbaycana gələn nü-

mayəndə heyətinə rəhbərlik edirəm. Bu, iki lider arasında hərtərəfli strateji tərəfdaşlığın təşviqi məqsədilə mühüm ortaq anlaşmanı həyata keçirmək və iki ölkənin prokurorluq orqanları, məhkəmə sistemləri arasında əməkdaşlığı gücləndirmək üçün atılan konkret addımdır.

İki gün əvvəl mən Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarova, Baş prokuror Kamran Əliyev və Ali Məhkəmənin sədri İnam Kərimovla görüşdüm. Görüşlərimiz çox məhsuldar oldu. “ŞƏT plyus” formatında keçirilən tədbirdə iştirakınızdan sonra məni və nümayəndə heyətim qəbul etmək üçün dəyərli vaxtınızı ayırmağınız məni məmnun edir. Mən buna görə Sizə prokurorluq orqanları adından və öz adımdan səmimi minnətdarlığımı ifadə etmək istəyirəm.

Səfərdən əvvəl Sədr Si Cinpinə Azərbaycana səfər çərçivəsində nümayəndə heyətimizin tərəfinizdən qəbul olunacağı barədə məruzə etdim. Sədr Si Cinpin səmimi salamlarını və arzularını Sizə çatdırmağımı məndən xahiş etdi.

Cənab Prezident, Çin və Azərbaycan səmimi dostlar, bərabərhüquqlu tərəfdaşlar və qarşılıqlı faydaya əsaslanan əməkdaşlıq quran ölkələrdir. Azərbaycanın Ümummilli Lideri Heydər Əliyev iki ölkə arasında dostluq münasibətlərinin möhkəm təməlini qoyub. İki ölkə arasında diplomatik münasibətlər qurulduqdan sonra hər iki ölkə qarşılıqlı hörmət, ədalət, bərabərlik və əməkdaşlıq prinsiplərinə, həmçinin qarşılıqlı faydaya əsaslanan münasibətlərə sadıq qalaraq, dərin dostluğun və qarşılıqlı etimadın formalaşmasına nail olub.

Prezident İlham Əliyev Çin Xalq Respublikasının Sədri Si Cinpinin salamlarına görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamlarını Sədr Si Cinpinə çatdırmağı xahiş etdi.

İlham Əliyev ATƏT Parlament Assambleyasının prezidentini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 3-də ATƏT Parlament Assambleyasının prezidenti Pere Joan Pons Sanpietronu qəbul edib.

Qonaq ATƏT məkanında mövcud münaqişələrdən birinin həll olunduğunu və regionda davamlı sülhün təmin edildiyini deyərək, bu xüsusda dövlətimizin başçısını Azərbaycanla Ermənistan arasında sülh gündəliyində qazanılmış nailiyyətlər münasibətilə təbrik etdi.

Təbriklərə görə təşəkkürünü bildirən dövlətimizin başçısı 30 ilə yaxın müddətdə münaqişənin həllinə məsul olan ATƏT-in Minsk qrupu tərəfindən danışıqlar prosesində hər hansı bir nəticənin əldə edilmədiyini və BMT Təhlükəsizlik Şurasının Ermənistan qoşunlarının Azərbaycan ərazisindən dərhal və qeyd-şərtsiz çıxarılmasını tələb edən qətnamələrin yerinə yetirilmədiyini təəssüflə vurğuladı.

Prezident İlham Əliyev dedi ki, Azərbaycan özü münaqişəyə hərbi-siyasi vasitələrlə son qoyub, ərazi bütövlüyünü və suverenliyini təmin edib.

Söhbət zamanı Avropanın bəzi parlament təsisatlarından fərqli olaraq, Azərbaycanın ATƏT Parlament Assambleyası ilə təmaslarından və siyasi dialoqdan məmnunluq ifadə edildi.

ATƏT Parlament Assambleyasının gündəliyində də bütün ATƏT məkanına balanslı münasibətin nümayiş etdirilməsinin önəmi vurğulandı.

Görüşdə mədəniyyətlərarası dialoqa toxunuldu, Azərbaycanın bu prosesdə rolu və töhfələri məmnunluqla qeyd edildi.

ATƏT Parlament Assambleyasının prezidenti Bakıda keçirilən “Şəhərlərin bərpası üçün humanitar minatəmizləmə: Təhlükəsiz yaşayış məskənləri üçün mükəmməllik standartlarının müəyyənləşdirilməsi” mövzusunda 4-cü Beynəlxalq Minatəmizləmə Konfransının əhəmiyyətinə toxunaraq, minalar probleminin ATƏT Parlament Assambleyasının gündəliyində də müzakirə olunduğunu bildirdi.

HEYDƏR ƏLİYEV İRSİNİ ÖYRƏNƏK

**"Xalqın, Vətənin taleyi hər bir insanın taleyinə
çevrilməlidir! Cəmiyyətin gələcək tərəqqisi
bir çox cəhətdən indi gənclərimizə nəyi
və necə öyrətməyimizdən asılı olacaqdır."**

Heydər Əliyev

Heydər Əliyev mənimlədir

*Təşəbbüsümüzə məsul ünvanlardan münasibət bildirilənədək
bu mətni olduğu kimi dərc edəcəyik.*

«Mənimlədir» - məsuliyyəti fərdə, şəxsə fokuslayır və artırır. «Bizimlədir» - isə məsuliyyəti bölüşdürür. Heydər Əliyev bilgisi və sevgisi hər kəsin məsuliyyəti olmalıdır. Şəxsi «mən»in gücü «biz»in də gücünü, bilgi, məhəbbət və qüdrətini artırır. Hər kəsin Heydər Əliyev irsini şəxsən mənimsəməsi effektivliyi yüksəldər, nəticədə «biz»in gücünü artırar. Ulu Öndər şəxsini daha çox bilmək, qiymətləndirmək, sevmək - özünə, cəmiyyətə, vətənə, dövlətə xidmət deməkdir, xoşbəxt gələcəyə köklənməkdir, təminatlanmaqdır.

Azad Qarabağ, Bütövləşən Azərbaycan tarixini yazan «Dəmir Yumruq»lu sərkərdə, Azərbaycanı xoşbəxt gələcəyə aparan beynəlxalq nüfuzlu Lider, siyasi xadim, dövlətimizin Prezidenti İlham Əliyevi hamı, necə deyirlər, 7-dən 100-ə hər kəs yaxşı bilir. Çünki müasirləridir.

Ulu Öndər Heydər Əliyevi də hamı tanıyır və sevir. Lakin yeni nəsil, Onun müasiri olmayanlar bu sahədə nisbətən az bilgiyə sahibdirlər. Heydər Əliyevi daha çox tanıdıqca Ona, özünə, Vətəninə, xalqına, dövlətinə məhəbbətin artır. Özünü xoşbəxt sayırsan ki, belə bir Əbədi Öndərin olub və var. Və Onun əbədiliyinin təminatına məqsədlənir-sən. Bütün bunları H.Əliyevi daha çox

tanıdıqca daha dərinlən dərk edəcəksən.

40 yaşadək olanlar H.Əliyev yaşadığı dövrdə ya doğulmamışdı, ya da uşaq idi. Xüsusilə bu yaş qrupunun dövlətimizin xilaskarı haqqında öyrənməsinə ehtiyac duyulur.

Bildiyimiz kimi, «Azərbaycan Gəncliyi 2011-2015-ci illərdə Dövlət Proqramı»nın təsdiq edilməsi haqqında 7 iyun 2011-ci il tarixli 1621 nömrəli Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş «Azərbaycan gəncliyi 2011-2015-ci illərdə Dövlət Proqramı»nın 6.1.4-cü yarımbəndinə əsasən Gənclərlə iş sahəsində normativ hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi və infrastrukturun inkişafı üçün Fondun yaradılması nəzərdə tutulmuşdur. Dövlət Proqramına əsasən Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 19 dekabr 2011-ci il tarixli 542 nömrəli Fərnmanı ilə Gənclər və İdman Nazirliyinin yanında Gənclər Fondu yaradılmışdır. Və Gənclər Fondu fəaliyyəti dövründə böyük uğurlara imza atmışdır. Lazımi təcrübəyə, yüksək potensiala, geniş imkana malik Gənclər Fondunun iştirakı sözsüz ki, layihəmizə böyük dəstək olardı. Lakin təəssüflər olsun ki, Gənclər fondu hələ ki, müraciətlərimizə biganəlik göstərir.

Əsrin müqaviləsi

– 1994-cü ilin sentyabrın 20-də Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda “Azəri”, “Çıraq” yataqlarının dərinlikdə yerləşən hissəsinin birgə işlənməsi və hasil olunan neftin pay şəklində bölüşdürülməsi” haqqında 13 iri neft şirkəti arasında Bakıda bağlanmış müqavilə.

1994-cü il sentyabrın 20-də Bakıda Gülüstən sarayında Xəzərin Azərbaycan sektorundakı Azəri–Çıraq–Günəşli yataqlarının dərin su qatlarındakı neftin birgə işlənməsi haqqında dəyəri 7,4 mlrd. dollar olan “məhsulun pay bölgüsü” tipli müqavilə imzalandı. Müqavilə öz tarixi, siyasi və beynəlxalq əhəmiyyətinə görə “Əsrin müqaviləsi” adlanmış, təxminən 400 səhifə həcmində və 4 dildə öz əksini tapmışdır. Müqavilənin 13 milyard ABŞ dolları həcmində

də qiymətləndirilməsi onun nə üçün “Əsrin müqaviləsi” adlandırılması sualına verilən cavablardan biri ola bilər.

“Əsrin müqaviləsi”ndə dünyanın 8 ölkəsinin (Azərbaycan, ABŞ, Böyük Britaniya, Rusiya, Türkiyə, Norveç, Yaponiya və Səudiyyə Ərəbistanı) 13 ən məşhur neft şirkəti (SOCAR, Amoco, BP, McDermott, UNOCAL, Lukoyl, Statoil, Exxon, Türkiyə Petrolları, Pennzoil, ITOCHU, Ramco, Delta) iştirak etmişdir.

Bununla da “Yeni neft strategiyası” və doktrinası uğurla həyata keçirilməyə başlandı.

“Əsrin müqaviləsi” Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi tərəfindən təsdiq edildi və 12 dekabr 1994-cü ildə qüvvəyə mindi.

“Əsrin müqaviləsi”nin ilk günlərindən başlayaraq Azərbaycan Beynəlxalq Əməliyyat şirkəti yaradıldı və təsdiq

olunmuş vahid proqram üzrə ARDNŞ ilə birgə işlərə başlandı. Bu saziş sonradan dünyanın 19 ölkəsinin 41 neft şirkəti ilə 30-dək sazişin imzalanması üçün yol açdı. “Əsrin müqaviləsi” həm karbohidrogen ehtiyatlarının miqdarına, həm də qoyulan sərmayələrin həcminə görə dünyada bağlanan ən iri sazişlər siyahısına daxil olmuşdur.

İmzalanmış neft sazişləri üzrə Azər-

baycanın neft sənayesinin inkişafı üçün nəzərdə tutulmuş 64 milyard ABŞ dolları qoyuluşunun 57,6 milyardı dəniz yataqlarının mənimsənilməsinə və perspektivli strukturlarda axtarış-kəşfiyyat işlərinin aparılmasına yönəldilən VƏTƏN TARİXŞÜNASLIĞI-mişdir.

“Əsrin müqaviləsi”nin həyata keçirilməsi

1995-ci ildə ilkin neft hasilatı layihəsi çərçivəsində Çıraq-1 özümlü qərb standartlarına uyğun olaraq bərpa olundu və böyük maillikli quyuların qazılması məqsədilə bu özümlün üst modulu

modernizə edilərək yeni qazma avadanlıqları ilə təchiz olundu. 1997-ci ildə Çıraq yatağından neft hasilatına başlandı.

“Əsrin müqaviləsi”nin Azərbaycan iqtisadiyyatı üçün yaratdığı imkanlar

— respublikanın neft-qaz sənayesinə və infrastrukturuna əsaslı xərclər şəklində əhəmiyyətli investisiyaların təmin edilməsi;

— ölkənin neft-qaz sənayesinin uzun tarixi dövr ərzində yaradılmış maddi-texniki bazasından və istehsal potensialından tam istifadə edilməsi;

— dərin dəniz yataqlarının işlənilməsi üçün dünya təcrübəsinə uyğun olaraq yeni texnika və texnologiyanın

cəlb edilməsi və mənimsənilməsi;

— istehsal müəssisələrinin, yardımçı obyektlər və infrastrukturun texniki təchizatının yaxşılaşdırılması;

— neft hasilatının müntəzəm olaraq artırılması və ölkənin Cənubi Qafqaz

iqtisadiyyatında lider mövqe tutması;

— respublika iqtisadiyyatının və əhalisinin təbii qaza olan tələbatının tam ödənməsi, təbii qaz idxalının dayandırılması, regionun qonşu dövlətlərinə və Avropaya ixracına başlanması;

— magistral neft və qaz kəmərlərinin genişmiqyaslı tikintisinin həyata keçirilməsi, Azərbaycan neftinin və təbii qazının dünya bazarlarına etibarlı çıxışının təmin edilməsi;

— axtarış-qazma işlərinin həcmünün kəskin şəkildə artırılması, Xəzər dənizinin Azərbaycan sektoru üçün yeni blokların və sahələrin perspektivlərinin, imkanlarının qiymətləndirilməsi;

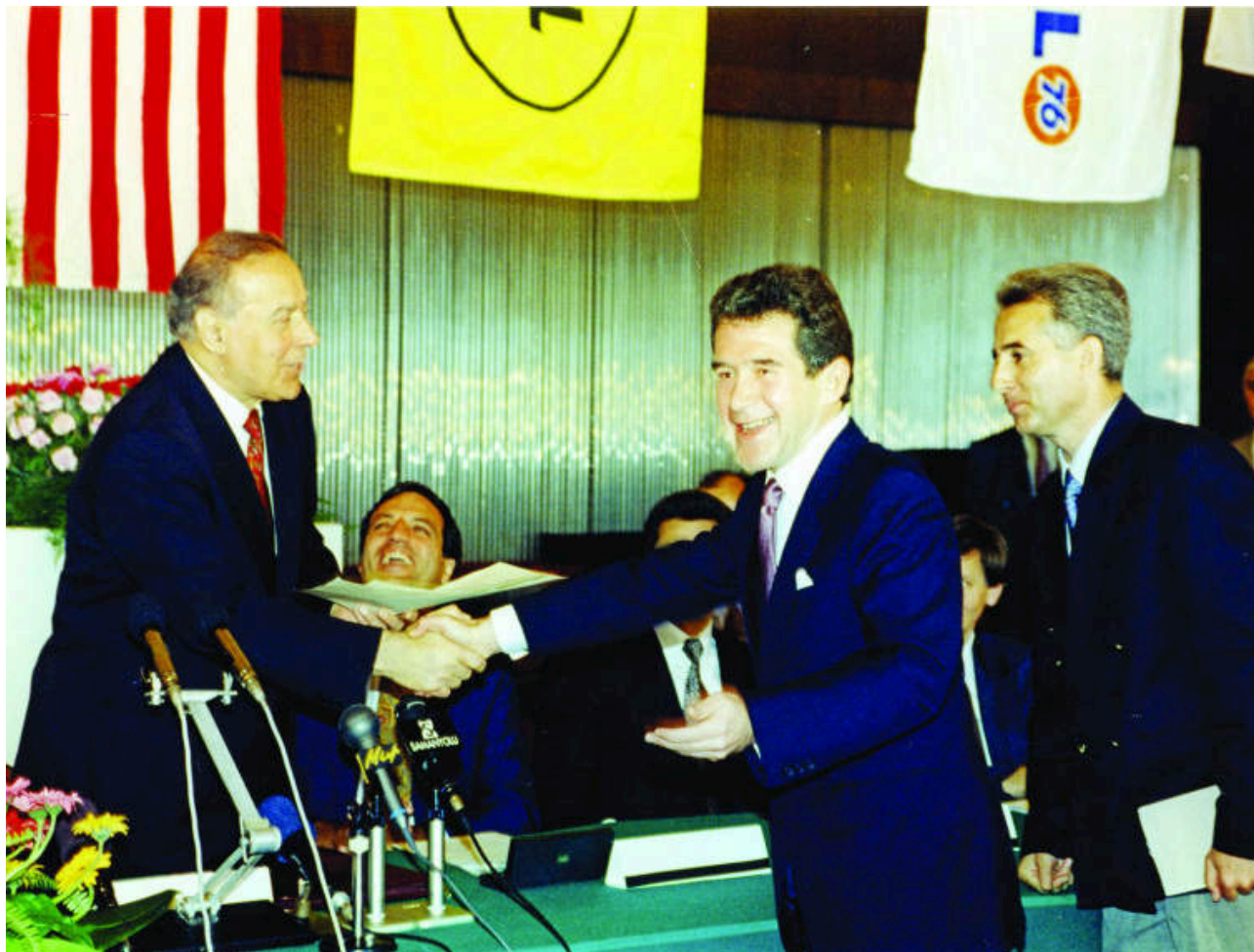
— işçilərin məşğulluğunun artırılması, yeni iş yerlərinin yaradılması,

kadrların ixtisasının və istehsal standartlarının təkmilləşdirilməsi;

— respublikanın büdcəsinə xarici valyutanın daxil olmasının təmin edilməsi;

— dövlətə məxsus olan neftin satışından əldə edilən gəlirlər hesabına valyuta vəsaitlərinin toplanması üçün Dövlət Neft Fondunun yaradılması.

1999-cu ilin noyabrında Türkiyənin İstanbul şəhərində keçirilmiş ATƏT-in Sammitində ABŞ, Türkiyə, Azərbaycan

can, Gürcüstan, Qazaxıstan və Türkmənistan prezidentləri tərəfindən Bakı-Tbilisi-Ceyhan (BTC) “Əsas İxrac Neft Kəməri”nin çəkilişi haqqında dövlətlərarası Müqavilə imzalanmışdır. 2002-ci il sentyabrın 18-də Bakıda, Səngəçal terminalında sabiq prezident Heydər Əliyevin, Türkiyə və Gürcüstan prezidentlərinin iştirakı ilə Bakı-Tbilisi-Ceyhan ixrac neft kəmərinin təməl daşı qoyulmuş və tikintisinə başlanmışdır. BTC-nin Azərbaycan

hissəsinin Gürcüstan hissəsi ilə birləşdirilməsi 2004-cü ilin oktyabrında baş tutdu. 2006-cı il iyulun 13-də isə Türkiyənin Ceyhan şəhərində XXI əsrin ən böyük enerji layihəsi olan Heydər Əliyev adına Bakı-Tbilisi-Ceyhan əsas ixrac boru kəmərinin təntənəli açılış mərasimi keçirildi. BTC istismara verilən gündən 2007-ci ilin sonunadək Ceyhan limanından 36 milyon 796 min 555 ton Azərbaycan nefti dünya bazarlarına yola salınmışdır.

VƏTƏN TARİXŞÜNASLIĞIMIZA QİYMƏTLİ TÖHFƏ

Ərəstun Mehdiyevin “Azərbaycan Respublikasının Neft strategiyası: formalaşması və həyata keçirilməsi (1991–2023)” monoqrafiyasına

ÖN SÖZ

(kiçik ixtisarla)

Azərbaycan neft sənayesi tarixinin tanınmış tədqiqatçısı Ərəstun Mehdiyevin “Azərbaycan Respublikasının neft strategiyası: formalaşması və həyata keçirilməsi (1991–2023)” monoqrafiyası müstəqillik dövrü tarixşünaslığımızın ən mühüm uğurlarından biridir.

Azərbaycanın qədim tarixə malik olan zəngin neft sərvətləri uzun dövr ərzində yurdumuzun şöhrətini bütün dünyaya yaymaqla yanaşı, həm də tarixin ayrı-ayrı məqamlarında ölkəmizi böyük fəlakətlərə düşürmüş, çətin sınaqlarla üz-üzə qoymuşdur. Daim aparıcı dövlətlərin hərbi-siyasi planlarında xüsusi yer tutan, hər iki cahan savaşında müharibə tərəflərinin əsas işğal hədəfi olan

Bakı nefti istər bolşevik Rusiyasının dövlət kimi dirçəlişində, istərsə də 1941–1945-ci illər müharibəsində Sovet İttifaqı xalqlarının faşizm üzərində qələbəsində və dünyanın digər xalqlarının faşizm əsarətindən xilas olmasında həlledici rol oynamışdır. Bütün bunlara baxmayaraq, Azərbaycan neftçilərinin əməyinə layiq olduqları qiymət verilməmişdir. Əksinə, yurdumuzu imperiya caynaqlarından buraxmaq istəməyən kommunist rejimin çirkin maraqlarına uyğun olaraq Bakıda qanlı 20 Yanvar qırğını törədilmiş və erməni-faşist işğalının baş tutmasına hərtərəfli kömək göstərilmişdir.

1993-cü ildə xalqın tələbi ilə yenidən siyasi

hakimiyyətə qayıdan və Azərbaycan Respublikasının Prezidenti vəzifəsinə seçilən Ulu Öndər Heydər Əliyev neftin böyük hikmətinə dərinlən bələd olduğuna görə Vətənə naminə “olum ya ölüm” mübarizə meydanında çarpışan gənc dövlətimizin ümdə mənafeələrini əsas tutaraq, milli neft strategiyasını formalaşdırıb uğurla həyata keçirməyə başladı. Ölkəmiz neft sənayesinə xarici investisiyanı cəlb etməklə iqtisadi inkişaf və sosial rifah yoluna qədəm qoydu. Məsələyə Azərbaycanın keşməkeşli müstəqillik dövrü tarixinin öyrənilməsi və yurdumuzun tarixi müqəddəratı baxımından yanaşdıqda, Ərəstun Mehdiyevin oxuculara təqdim olunan yeni monoqrafiyasının böyük aktuallıq kəsb etdiyini xüsusi olaraq vurğulamaq lazımdır.

Monoqrafiyada qələmə aldığı problemin peşəkar tədqiqatçısı olan Ərəstun Mehdiyevin oxuculara təqdim etdiyi geniş əsərində apardığı araşdırmanın gedişində əldə edilmiş elmi yenilikləri müəllifin böyük uğuru kimi qiymətləndirmək olar. Çünki bu problem ilk dəfə olaraq belə sistemli və kompleks şəkildə xüsusi tədqiqat mövzusu kimi məhz onun tərəfindən araşdırılır. Təqdirəlayiq haldır ki, bu sahədə uzun illərdir tədqiqat aparan müəllif qarşısına qoyduğu vəzifələrin öhdəsindən layiqincə gəlmək üçün çoxsaylı mənbələrdən, ilk növbədə Ümummilli lider

Heydər Əliyevin və Prezident İlham Əliyevin nitq, məruzə və müsahibələrindən, digər rəsmi dövlət sənədlərindən, SOCAR-ın cari arxiv materiallarından, Dövlət Neft Fondunun statistik toplularından, dövrü mətbuatdan və başqa materiallardan geniş istifadə etmiş, həm də onların böyük hissəsini ilk dəfə elmi dövriyyəyə gətirmişdir. Bu baxımdan diqqətçəkən əsas məsələlərdən biri tədqiqatçının “Əsrin müqaviləsi” ətrafında danışıqlar getdiyi dövrdə Ümummilli lider Heydər Əliyevin neft diplomatiyasının mühüm məqamlarını, çətin maneələri dəf etmək naminə siyasi gedişlərini, çevik manevrlərini, danışıqlar prosesinin mərhələlərini çox maraqlı və gerçək tarixi faktlarla düzgün qiymətləndirməsi və bu siyasətin mahiyyətini tam dolğunluğu ilə açıb

göstərə bilməsidir.

Müəllifin bu qiymətli tədqiqatında xarici şirkətlərlə danışıqların gərgin dövrlərində Ulu Öndərin ən məsul siyasi tapşırıqlarının uğurla yerinə yetirilməsində, xüsusən Hyustonda aparılan müzakirələrdə Xəzər dənizinin hüquqi statusu ilə bağlı Rusiyanın təzyiqləri nəticəsində yaranmış əngəllərin aradan qaldırılmasında Heydər Əliyevin ən yaxın silahdaşı, o zaman Dövlət Neft Şirkətinin birinci vitse-prezidenti İlham Əliyevin çox böyük rol oynamasını konkret dəlillərlə vurğulaması elmi araşdırmanın dərinliyini göstərən faktlardan biridir.

Monoqrafiyada həm də milli neft strategiyasının ardıcılıqla və qətiyyətlə həyata keçirilməsi sahəsində Ümummilli lider Heydər Əliyevin, bütövlükdə Azərbaycan hökumətinin siyasəti ətrafı işıqlandırılmış, Ulu Öndərin gündəlik nəzarəti altında müasir texnologiyalara əsaslanan yeni neft infrastrukturunun qurulmasına xüsusi diqqət yetirilmişdir. Bu baxımdan ixrac boru kəmərləri sisteminin yaradılması, xarici ölkələrin və Azərbaycanın regiondakı geosiyasi maraqlarının uzlaşdırılması ilə bağlı görülmüş tədbirlər, onların nəticələri, iqtisadi-siyasi aspektləri zəngin faktik material əsasında araşdırılmış və elmi cəhətdən tamamilə düzgün qiymətləndirilmişdir. Bununla belə, Bakı–Supsa, Bakı–Novorossiysk və Bakı–Tbilisi–Ceyhan ixrac boru kəmərlərinin inşasının iqtisadi, texniki-maliyyə məsələləri geosiyasi mübarizə müstəvisində ilk dəfə olaraq ətrafı nəzərdən keçirilmiş, dərinlən təhlil edilmişdir.

Ərəstun Mehdiyevin yeni monoqrafiyasında əldə etdiyi ən mühüm uğurlardan biri “Şahdəniz” müqaviləsinin yerinə yetirilməsi, Azərbaycanın qaz ixrac edən ölkəyə çevrilməsi, “Cənub qaz dəhlizi” kimi nəhəng layihənin təşəbbüskarı olması və onun həyata keçirilməsində xarici investitorlarla səmərəli əməkdaşlığı, regionun və Avropanın enerji təhlükəsizliyində rolunun artması məsələlərini elmi əsaslarla ilk dəfə dərinlən araşdırmasıdır.

Yeni tədqiqatın çox gərəqli elmi yeniliklərindən biri də milli neft strategiyasının uğurla

icrasının bariz təzahürü olan Dövlət Neft Fondunun fəaliyyətinin, qısa şəkildə olsa da, təhlil edilib qiymətləndirilməsidir. Fondun yaradılması və fəaliyyətinin əsas istiqamətləri ilk dəfə olaraq Ərəstun Mehdiyevin bu monoqrafiyasında zəngin mənbələr əsasında elmi şəkildə tədqiq olunmuşdur. Monoqrafiyanın I fəslı “Xarici neft şirkətləri ilə əməkdaşlığın başlanması və milli neft strategiyasının formalaşması” adlanır və üç paragrafa bölünür. Bu fəsildə müəllifin elmi təhlilləri çox aydın sübut edir ki, Sovet İttifaqının iflasını sürətləndirən tənəzzül prosesləri Azərbaycana da, xüsusən onun neft sənayesinə dağıdıcı təsir göstərmişdir. Buna görə də müəllif haqlı olaraq belə qənaətə gəlir ki, çox mürəkkəb sosial-iqtisadi burulğana düşmüş gənc Azərbaycan Respublikasının iqtisadi dirçəlişi və siyasi cəhətdən möhkəmlənməsi üçün xarici sərmayələrə yol açılması, əcnəbi şirkətlərlə sıx əməkdaşlıq yaradılması zəruri idi.

Tədqiqat bir daha təsdiq edir ki, “Əsrin müqaviləsi” neft diplomatiyası tarixində Azərbaycanın böyük qələbəsidir. Müqavilənin mahiyyətini təhlil edən müəllif bu qələbənin Ulu Öndər Heydər

Əliyevin uzaqgörənliyinin parlaq təəcəssümü olduğunu konkret dəlillərlə açıqlayır. “Əsrin müqaviləsi”nin imzalanması ilə dünyanın böyük dövlətlərinin diqqəti Azərbaycana yönəldi, milli neft strategiyası formalaşdı, dövlətimizin beynəlxalq mövqeləri möhkəmləndi, ölkəmizin və regionumuzun dünya meydanında önəmi daha da artdı.

Monoqrafiyanın II fəslı ilk neft müqaviləsinin yerinə yetirilməsi və Azərbaycan neftinin dünya bazarlarına çıxarılması məsələsinə həsr olunub. Tədqiqatçı əsərin bu fəslində əsas diqqəti xarici neft şirkətləri ilə imzalanmış ilk sazişin –

“Əsrin müqaviləsi”nin icrasına dair görülən tədbirlərə yönəldir, texnoloji yeniliklərin tətbiq edilməsi, çətin durumda olan neft sənayesinin böhrandan çıxarılması sahəsində Azərbaycanın xarici kapital ilə sıx əməkdaşlıq məsələlərini dərinlən araşdırır.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin neft siyasətinin ən incə məqamları, bu sahəyə daimi diqqəti, peşəkar müzakirələri, operativ qərarları və tapşırıqları, onların müsbət nəticələri geniş materiallar əsasında dolğun işıqlandırılır.

Bu fəsildə həm də zəngin material əsasında

Azərbaycanın şaxələndirilmiş ixrac boru kəmərləri sisteminin yaradılması ilə bağlı mürəkkəb geosiyasi şəraitdə uğurlu fəaliyyəti araşdırılır və həyata keçirilən siyasətin Ulu Öndər Heydər Əliyevin neft diplomatiyasının böyük qələbəsi olduğu göstərilir. Ölkəmizə və regionumuza öz-lərinin xüsusi nüfuz dairəsi kimi baxan bir sıra dövlətlərin güclü təziqlərinə tab gətirərək milli maraqlarını müdafiə edən Azərbaycan Bakı–Novorossiysk (Rusiya), Bakı–Supsa (Gürcüstan) və Bakı–Tbilisi–Ceyhan (Türkiyə) ixrac boru kəmərlərinə üstünlük verdi, onların reallaşmasında böyük qətiyyət və iradə nümayiş etdirdi.

Ərəstun Mehdiyevin oxuculara təqdim olunan yeni monoqrafiyasının III fəslə “Şahdəniz” müqaviləsi və Azərbaycanın qaz ixrac edən ölkəyə çevrilməsi” adlanır. Bu fəsildə xarici kapitalın cəlb olunduğu “Şahdəniz” yatağında müqavilə üzrə işlərin yerinə yetirilməsi, Azərbaycanın böyük qaz potensialının aşkar olunması, mavi yanacağın ixracı üçün ölkəmizi Türkiyə və Gürcüstanla bağlayan Cənubi Qafqaz Boru Kəmərinin tikintisi, qərb dövlətlərinin “Nabukko” qaz boru kəməri təşəbbüsünün iflası uğraması, TANAP və TAP kimi strateji qaz ixracı layihələrinin meydana çıxmasında Azərbaycanın mühüm rolu, “Cənub qaz dəhlizi” ideyasının irəli sürülməsi və xarici kapital ilə sıx əməkdaşlıq əsasında uğurla həyata keçirilməsi məsələləri dərinlənən araşdırılıb.

Tədqiqatçının böyük uğurudur ki, Azərbaycanın qaz ixrac edən ölkəyə çevrilməsi sahəsində Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi məqsədyönlü siyasət bu fəsildə zəngin faktlar əsasında geniş işıqlandırılmışdır. Əsərin müəllifi tamamilə haqlı nəticəyə gəlir ki, təməli Ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş milli neft strategiyasını böyük qətiyyətlə davam etdirən Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın yalnız neft ölkəsi kimi deyil, həm də qaz ixracatçısı kimi Avropa bazarında öz yerini tutması üçün ardıcıl olaraq prinsipial fəaliyyət göstərmişdir. Prezident İlham Əliyevin müdrik daxili və xarici siyasəti sayəsində xarici sərmayədarlara əlverişli mühit yaradılmaqla ölkəmizin iqtisadi və ge-

osiyasi mənafeləri daha geniş təmin edilmişdir. Müəllif obyektiv olaraq göstərir ki, “Cənub qaz dəhlizi” layihəsi “Azərbaycan, Gürcüstan, Türkiyə, Yunanıstan, Albaniya, İtaliya və Balkan ölkələri arasında iqtisadi əməkdaşlığın inkişafına və həmin ölkələrin enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasına xidmət edir, Avropa enerji bazarlarında Azərbaycanın mövqelərinin möhkəmlənməsinə əlverişli şərait yaradır”.

Nəhayət, müəllif monoqrafiyanın “Dövlət Neft Fondunun yaradılması və fəaliyyətinin əsas istiqamətləri” adlanan IV fəsildə tədqiqatlarını yekunlaşdırır, milli neft strategiyasının uğurlu nəticələrini əyani şəkildə təsdiq edən tədqiqat materiallarını oxuculara təqdim edir. Ərəstun Mehdiyev bu fəsildə dünya praktikasına nəzər salır, Norveç və Küveytin məşhur neft fondlarının, xüsusilə postsovet məkanında oxşar sosial-iqtisadi inkişaf xüsusiyyətlərinə malik Qazaxıstanın təcrübəsini qısa şəkildə təhlil edir və müvafiq müqayisələr aparır.

Tədqiqat işində bu gün də ölkəmiz üçün aktuallıq kəsb edən neft gəlirlərinin toplanması, idarə edilməsi və istifadə olunması məsələlərinə ayrıca diqqət yetirilir. Göstərilir ki, Azərbaycan bu sahədə başqa ölkələrin, xüsusilə Norveçin təcrübəsini dərinlənən öyrənmiş və mürəkkəb sosial-iqtisadi inkişaf problemlərinin, hərbi-siyasi məsələlərin həllinə zəmin yaradan öz nümunəvi qurumunu – Dövlət Neft Fondunu təsis etmişdir.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin tövsiyəsi ilə Fond ölkəmizin neft sərvətlərinin daha məqsədyönlü istifadəsi üçün indiki və gələcək nəsillərin maraqlarının təmin olunması prinsipini əsas götürmüşdür. Monoqrafiyada müxtəlif mənbələrin, başlıca olaraq Dövlət Neft Fondunun illik hesabatlarının ətraflı araşdırılması sayəsində onun şəffaf və səmərəli fəaliyyəti işıqlandırılmışdır.

Tədqiqatda zəngin statistik faktlar əsasında aydın göstərilir ki, Neft Fondu dövlət büdcəsinin formalaşmasında, ölkənin iqtisadi problemlərinin, xüsusilə qaçqın və məcburi köçkünlərin sosial-məişət məsələlərinin həll olunmasında, mühüm infrastruktur layihələrinin uğurla icrasında,

gənclərimizin xarici ölkələrin ən qabaqcıl universitetlərində təhsil xərclərinin maliyyələşdirilməsində və dövlət əhəmiyyətli başqa proqramların yerinə yetirilməsində fəal rol oynamışdır.

Müəllif apardığı geniş və hərtərəfli araşdırmalar əsasında tamamilə düzgün olaraq vurğulayıb ki, bu gün Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən neft strategiyası ölkəmizin sosial-iqtisadi inkişafına, beynəlxalq mövqelərinin möhkəmləndirilməsinə, müdafiə qabiliyyətinin gücləndirilməsinə, ordu quruculuğu ilə bağlı çox gərəkli işlərin səmərəli aparılmasına və nəhayət, ətən müharibəsində təcavüzkar Ermənistan qalib gələrək Qarabağ torpaqlarının işğaldan azad edilməsinə, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün və dövlət suverenliyinin tam təmin olunmasına çox mühüm töhfə vermişdir. Fikrimcə, müəllifin bu mühüm elmi nəticəsi dərin təhlilə və zəngin faktik materiallara əsaslanır. Tədqiqatçı haqlı olaraq belə bir fikir irəli sürür ki, Neft Fondunun fəaliyyəti ilə bağlı gələcəkdə daha geniş tədqiqatlar aparılmalıdır.

Monoqrafiyanın “Nəticə” hissəsində müəllif öz elmi araşdırmasının yekunlarını geniş və sistemli şəkildə, müəyyən etdiyi vəzifələrə uyğun surətdə ümumiləşdirmişdir. Xüsusi olaraq vurğulamaq istərdik ki, tədqiqatın gedişində məntiqi olaraq meydana çıxan və ölkənin aidiyyəti qurumlarının gələcək fəaliyyəti dövründə əhəmiyyətli sayıla biləcək bir sıra dəyərli tövsiyələr verilir. Bunun özü də tədqiqatın səmərəli nəticələrindən biri kimi qiymətləndirilməlidir.

Fikrimcə, monoqrafiyanın uğurlu alınmasında alimin bu sahədə peşəkar tədqiqatçı olması mühüm rol oynayıb. Belə ki, Ərəstun Mehdiyev Ulu Öndər Heydər Əliyevin müdrik, uzaqgörən siyasətinə müvafiq olaraq və təhsildəki nailiyyətləri nəzərə alınaraq, vaxtilə M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinə göndərilmiş gənclərimizdən biri olmuşdur. O, Moskva Dövlət Universitetini fərqlənmə diplomu ilə bitirmiş, Elmi Şuranın qərarı ilə aspiranturada saxlanılmış və 1990-cı ildə Moskva Dövlət Universiteti Tarix fakültəsinin Elmi Şurasında tarix üzrə fəlsəfə

doktoru elmi dərəcəsi almaq üçün “XIX əsrin son rübündə Azərbaycan neft sənayesinin yaranmasında Rusiya kapitalının rolu” mövzusunda dissertasiyasını uğurla müdafiə etmişdir. Azərbaycanda neft tarixinin mühüm və maraqlı dövrünü əhatə edən həmin elmi araşdırma geniş ədəbiyyat və zəngin mənbələr, xüsusilə Rusiya Dövlət Tarix Arxivi (SanktPeterburq) və Azərbaycan Respublikası Dövlət Tarix Arxivində saxlanılan qiymətli materiallar əsasında yazılmışdır. Bu tədqiqatın nəticələri müəllif tərəfindən dərs vəsaiti kimi çap olunmuş “Azərbaycan neft sənayesi XIX yüzilin son rübündə” kitabında əksini tapmışdır.

Bundan başqa, 2014-cü ildə Ərəstun Mehdiyevin müstəqillik dövründə neft sənayesinin inkişafı tarixinə həsr olunmuş “Əsrin müqaviləsi”: Azərbaycan neft strategiyasının təməl daşı” monoqrafiyası nəşr edilmişdir.

Göründüyü kimi, yenidən işıq üzünə çıxan növbəti əsər – “Azərbaycan Respublikasının neft strategiyası: formalaşması və həyata keçirilməsi (1991–2023)” monoqrafiyası Azərbaycanın neft-qaz sənayesi tarixinə dair qiymətli tədqiqatların müəllifi olan, bundan əvvəl həmin problemlə bağlı fəlsəfə doktoru və elmlər doktoru elmi dərəcəsi almaq üçün dissertasiya araşdırmaları aparmış təcrübəli alimimizin qələmindən çıxmışdır.

Bu baxımdan səriştəli tədqiqatçı Ərəstun Mehdiyevin yeni elmi əsəri mühüm nəzəri və praktiki əhəmiyyətə malikdir. Şübhə etmirəm ki, Azərbaycanın müstəqillik dövrü tarixinin sosial-iqtisadi, siyasi və beynəlxalq əlaqələrinin aktual məsələlərinin öyrənilməsinə mühüm töhfə olan bu monoqrafiya, həm də ölkəmizin tarixinə, habelə regional proseslərə dair müxtəlif tədqiqat əsərlərinin, dərsliklərin, proqramların və digər tədris vəsaitlərinin yazılması üçün də çox gərəkli və əlverişli tədqiqatçıma elmi fəaliyyətində yeni yaradıcılıq uğurları arzulayıram.

*Yaqub Mahmudov,
Əməkdar elm xadimi, Dövlət mükafatı
laureatı, AMEA-nın həqiqi üzvü.*

Azərbaycan Respublikasının Ali Məhkəməsi

Qırğız Respublikası Ali Məhkəməsinin nümayəndə heyəti ilə görüş keçirilib

2026-cı il avqustun 20-də Azərbaycan Respublikasının Ali Məhkəməsində Qırğız Respublikası Ali Məhkəməsinin sədr müavini Nurlan Alişeroviç Musayevin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüş keçirilib.

Qonaqları salamlayan Ali Məhkəmənin sədri İnam Kərimov bildirib ki, Azərbaycan və Qırğızıstan arasında dostluq

və qardaşlıq münasibətlərinə əsaslanan ikitərəfli əlaqələr yüksələn xətlə inkişaf

edir. Türk dövlətlərinin ali məhkəmələri arasında əməkdaşlığın və təcrübə mübadiləsinin əhəmiyyəti xüsusi vurğulanıb.

Görüş zamanı qonaqlara ölkəmizin məhkəmə sisteminin təkmilləşdirilməsi

istiqamətində həyata keçirilən islahatlar və rəqəmsallaşma sahəsində görülən işlər barədə ətraflı məlumat verilib. Qeyd olunub ki, məhkəmələrin ixtisaslaşması, müasir informasiya texnologiyalarının geniş tətbiqi və qanunvericilik bazasının davamlı təkmilləşdirilməsi ədalət mühakiməsinin səmərəliliyinin artırılmasına xidmət edir.

“Elektron məhkəmə” informasiya sisteminin inkişaf etdirilməsinin, eləcə də süni intellekt və digər innovativ rəqəmsal həllərin tətbiqinin məhkəmə xidmətlərinin daha operativ, keyfiyyətli və əlçatan olmasına xidmət etdiyi diqqətə çatdırılıb.

Səmimi qəbula görə təşəkkürünü bildirən nümayəndə heyətinin rəhbəri Nurlan Alişeroviç Musayev səfərin əsas məqsədinin Azərbaycanda “Elektron məhkəmə” informasiya sisteminin fəaliyyəti ilə yaxından tanış olmaq və bu sahədə ölkəmizin təcrübəsini öyrənmək olduğunu bildirib. O, iki ölkə arasında məhkəmə-hüquq sahəsində əməkdaşlığın daha da inkişaf etdirilməsinin əhəmiyyətini vurğulayıb, Azərbaycanın məhkəmə sistemində aparılan islahatları və əldə olunan nailiyyətləri yüksək qiymətləndirib.

Görüşdə həmçinin qarşılıqlı maraq doğuran məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğu

Baş prokuror Kamran Əliyevin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Qazaxıstan Respublikasında səfərdə olub

Qazaxıstanlı həmkarının dəvəti əsasında Azərbaycan Respublikasının Baş prokuroru Kamran Əliyevin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti sentyabrın 10-da Qazaxıstanın Türküstan şəhərinə rəsmi səfərə gəlib.

Qazaxıstan Baş prokuroru Berik Asilovla ikitərəfli görüşdə ev sahibi dövlətlərimiz arasında müxtəlif istiqamətlər üzrə ardıcıl şəkildə genişlənən əməkdaşlığın, xüsusilə prokurorluq orqanları arasında formalaşmış sıx və səmərəli əlaqələrin yüksək səviyyəsindən məmnunluğunu bildirib.

Baş prokuror Kamran Əliyev yüksək qonaqpərvərliyə və səmimi qəbula görə həmkarına minnətdarlığını bildirərək, təməli xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş və Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilən Azərbaycan-Qazaxıstan

münasibətlərinin siyasi, iqtisadi, ticari, nəqliyyat, mədəni və digər sahələrdə ardıcıl şəkildə inkişaf etdiyini vurğulayıb.

Baş prokuror bildirib ki, iki ölkə rəhbərinin siyasi iradəsi və qarşılıqlı etimada əsaslanan münasibətləri dövlətlərimiz arasında strateji tərəfdaşlığın və müttəfiqlik əlaqələrinin daha da möhkəmlənməsinə mühüm töhfə verir. Bu baxımdan, 24 avqust 2022-ci ildə Bakı şəhərində imzalanmış "Azərbaycan Respublikası ilə Qazaxıstan Respublikası arasında strateji münasibətlərin möhkəmləndirilməsi və müttəfiqlik qarşılıqlı fəaliyyətinin dərinləşdirilməsi haqqında Bəyan-

namə”nin ikitərəfli münasibətlərin inkişafında mühüm mərhələ olduğunu qeyd edib. Bu prosesin Prokurorluq orqanları arasında əməkdaşlığa da münbit zəmin yaratdığını qeyd edən Kamran Əliyev həm ikitərəfli münasibətlər, həm də çoxtərəfli platformalar və beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində həyata keçirilən qarşılıqlı fəaliyyətin əhəmiyyətini vurğulamış, iki ölkənin prokurorluq orqanları arasında mövcud əməkdaşlığın gələcəkdə də davamlı şəkildə inkişaf etdiriləcəyinə əminliyini ifadə edib.

Baş prokuror, həmçinin, 44 günlük Vətən müharibəsində qazanılmış tarixi Zəfərdən sonra işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə həyata keçirilən genişmiqyaslı quruculuq və bərpa işlərinə qardaş Qazaxıstanın verdiyi dəstəyi xüsusi vurğulayıb. O, Qazaxıstan xalqının Azərbaycan xalqına hədiyyəsi olaraq Füzuli şəhərində inşa edilmiş Kurmanqazi adına Uşaq Yaradıcılıq Mərkəzinin 12 mart 2024-cü ildə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin və Qazaxıstan Respublikasının Prezidenti Kasım-Jomart Tokayevin iştirakı ilə açılışını ölkələrimiz və xalqlarımız arasında möhkəm dostluq və qardaşlıq münasibətlərinin bariz nümunəsi kimi qeyd edib.

Eyni zamanda, həmin tarixdə dövlət başçıların Füzulidə inşa olunacaq Mərkəzi Rayon Xəstəxanasının layihəsi ilə tanış olmalarını və bu layihənin icrasında Qazaxıstan şirkətinin də iştirakını iki ölkə arasında əməkdaşlığın işğaldan azad edilmiş ərazilərin dirçəldilməsi istiqamətində də uğurla davam etdirilməsinin göstəricisi kimi dəyərləndirib.

Görüş zamanı qarşılıqlı maraq kəsb edən bir sıra məsələlər ətrafında müzakirələr aparılıb, əməkdaşlığın perspektiv istiqamətləri və gələcək fəaliyyətin prioritetləri barədə fikir mübadiləsi keçirilib.

Daha sonra Baş prokuror Kamran Əliyev sentyabrın 11-də Türküstan şəhərində Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv Dövlətlərin Baş Prokurorları Şurasının 5-ci iclasında iştirak edib.

Baş prokuror çıxışında mühüm tədbirin yüksək səviyyədə təşkilinə görə Qazaxıstan Respublikasının Baş prokuroru Berik Asilova minnətdarlığını bildirib. O, Azərbaycan Respublikasında Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən dövlət siyasətinin prioritet istiqamətlə-

rindən biri kimi şəhərsalma və memarlıq sahəsində qanunçuluğun təmin edilməsində prokurorluq orqanlarının rolu mövzusunda çıxış edib.

Baş prokuror qeyd edib ki, ölkəmiz iqtisadi cəhətdən inkişaf etdikcə şəhərlərimizin siması da dəyişərək modernləşmişdir. Bununla paralel olaraq, Azərbaycan öz tarixi memarlıq mirasının və ənənələrinin qorunmasına da xüsusi həssaslıqla yanaşır.

Bunun bariz nümunəsi kimi işğaldan azad edilmiş torpaqlarımızda mədəni tarixi abidələrimizin bərpası, eləcə də inşa edilən yeni infrastrukturun memarlıq irsimizin tələblərini rəhbər tutmaqla həyata keçirilməsini göstərmək olar. Xüsusi qeyd edilmişdir ki, Qarabağın şəhərləri qardaş türk dövlətlərinin də yaxından iştirakı ilə müasir standartlar səviyyəsində yenidən qurulur. Bundan əlavə, ölkəmiz bu təcrübəni beynəlxalq miqyasda da daşıyır.

Belə ki, cari ildə paytaxtımızda keçirilmiş BMT Ümumdünya Şəhərsalma Forumunun On Üçüncü sessiyasına ev sahibliyi etmiş və digər sahələrdə olduğu kimi bu sferada da global səylərin dəstəklənməsinə öz sadıqlığını göstərmişdir. Şəhərsalma sahəsində qəbul edilən qərarların uzunmüddətli və çox tərəfli təsirlərindən bəhs edən Baş prokuror bu prosesdə prokurorluq orqanları tərəfindən həyata keçirilən kompleks tədbirlər barədə tədbir iştirakçılarını məlumatlandırmışdır.

Tədbir çərçivəsində, həmçinin Türkiyə Respublikasının Baş prokuroru Muhsin Şentürkün rəhbərlik etdiyi heyətlə ikitərəfli görüş keçirilmişdir. Görüşdə ölkələrimiz arasında tarixi qardaşlıq münasibətlərinin, xüsusilə dövlət başçılarımız İlham Əliyev və Rəcəb Tayyib Erdoğan arasındakı dostluq əlaqələrinin türk dünyasının birliyinin möhkəmlənməsinin təməlində durması vurğulanmışdır. Daha sonra prokurorluq arasında əməkdaşlıqla bağlı qarşılıqlı maraq kəsb edən məsələlər, eyni zamanda birgə beynəlxalq tədbirlərin təşkili ətrafında fikir mübadiləsi aparılmışdır.

Tədbir çərçivəsində bir sıra ölkələrin nümayəndə heyətləri ilə görüşlərin keçirilmişdir.

Naxçıvan prokuroruna ali xüsusi rütbə təqdim edilib

Xəbər verir ki, sentyabrın 28-də Prokurorluğun inzibati binasında 1 Oktyabr – Azərbaycan Respublikası Prokurorluğunun yaradılmasının 108-ci ildönümü münasibətilə tədbir keçirilib.

“NAXÇIVANXƏBƏRLƏRİ” məlumat verir ki, tədbirdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 28 sentyabr 2026-cı il tarixli Sərəncamına əsasən, prokurorluq əməkdaşlarına verilmiş ali xüsusi və hərbi rütbələr təqdim olunub.

Təqdimat mərasimində Naxçıvan Muxtar Respublikasının prokuroru Sənan İsa oğlu Paşayevə II dərəcəli dövlət ədliyyə müşaviri ali xüsusi rütbəsi təqdim edilib.

Kollektivimiz və jurnalımız adından ali xüsusi rütbə alması münasibətilə Sənan müəllimi təbrik edirik.

“HÜQUQ VƏ QANUN” jurnalı

Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti

Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin Mətbuat xidmətinin məlumatı

DTX rəisi general-polkovnik Əli Nağıyev Çin Xalq Respublikasına səfər edib

Çin Xalq Respublikasının (ÇXR) İctimai Təhlükəsizlik Nazirliyinin dəvəti ilə Azərbaycan Respublikası (AR) Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin (DTX) rəisi general-polkovnik Əli Nağıyevin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ÇXR-in Ciansu əyalətinin Lianyunqan şəhərinə səfər edib.

Səfər çərçivəsində nümayəndə heyəti müxtəlif ölkə və beynəlxalq təşkilatları təmsil edən yüksəkvəzifəli şəxslərin qatıldığı V Qlobal İctimai Təhlükəsizlik üzrə Əməkdaşlıq Forumunda iştirak edib. Terrorçuluğa qarşı mübarizə, beynəlxalq tərəfdaşlığın möhkəmləndirilməsi, bu sahədə yeni texnologiyaların tətbiqi və idarəetmə mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı məsələlərin müzakirə olunduğu tədbirdə "Qlobal Terrorçuluqla Mübarizə üzrə 2026-cı il Fəaliyyət Planı" adlı yekun sənəd qəbul edilib.

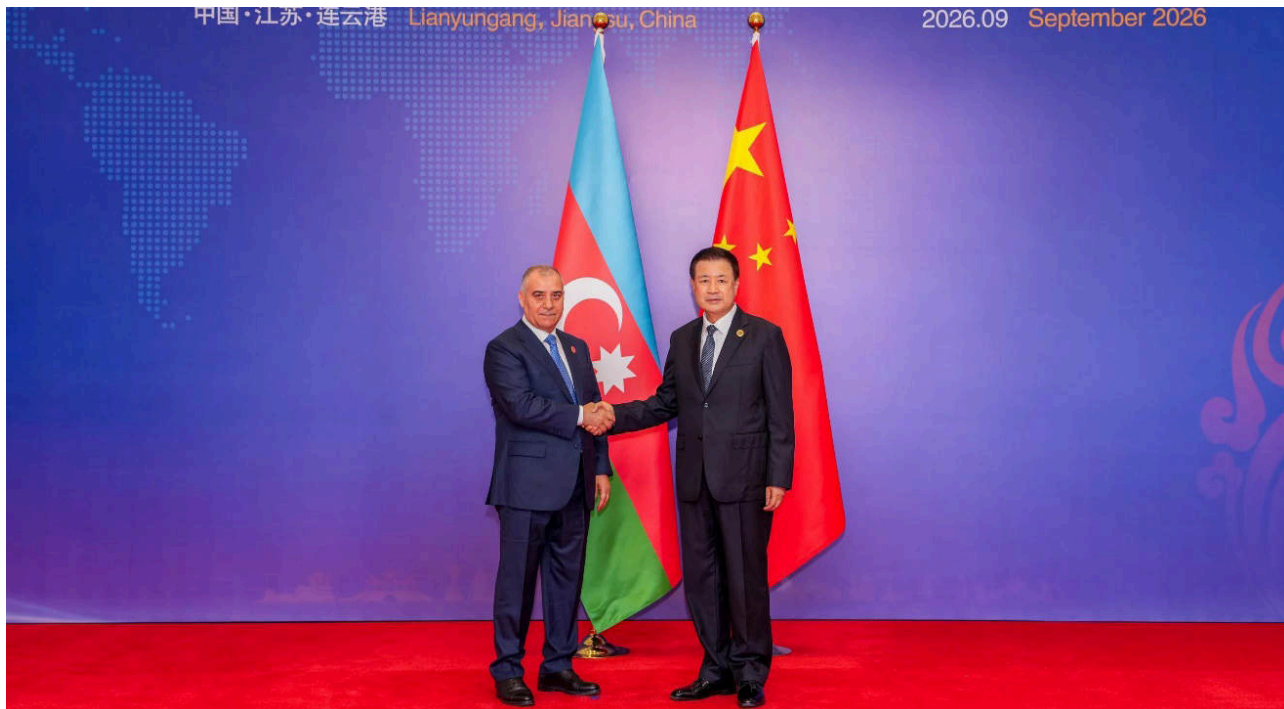
Forum çərçivəsində DTX rəisi general-polkovnik Əli Nağıyev Çin Xalq Respublikası Döv-

lət Şurasının üzvü, ictimai təhlükəsizlik naziri Van Syaouxunla görüşüb.

General-polkovnik Əli Nağıyev dəvətə görə minnətdarlığını bildirib, Tibetdə baş vermiş və Çinlə yanaşı, digər ölkələrin vətəndaşlarının da həlak olması ilə nəticələnmiş fəlakətlə əlaqədar dost Çin xalqına və həyatını itirənlərin ailələrinə dərin hüznə başsağlığı verib. O, Azərbaycan xalqının bu ağır itkilərlə bağlı Çin xalqının kədərini bölüşdüyünü və zərərçəkənlərlə həmrəy olduğunu vurğulayıb.

Görüşdə dünyada təhlükəsizliklə bağlı mövcud vəziyyət və müasir təhdidlərin xarakteri ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb, iki qurum arasında münasibətlərin hazırkı səviyyəsi yüksək qiymətləndirilib və qarşılıqlı maraq doğuran istiqamətlər üzrə gələcək əməkdaşlıq perspektivləri nəzərdən keçirilib.

Beynəlxalq vəziyyətin mürəkkəbləşdiyi, ayrı-ayrı regionlarda hərbi münaqişələrin davam

etdiyi və global iqtisadiyyat üçün əlavə risklərin yarandığı bir dövrdə artan təhdidlərə qarşılıqlı etimad və hörmət, eləcə də operativ informasiya mübadiləsi əsasında birgə mübarizənin vacibliyi qeyd olunub. Azərbaycan ilə Çin arasında münasibətlərin strateji xarakter daşdığı, suverenliyə hörmət və qarşılıqlı dəstək prinsiplərinə əsaslandığı diqqətə çatdırılıb.

Tərəflər dövlət başçıları arasında əldə olunmuş razılaşmaların həyata keçirilməsinə töhfə verilməsi, terrorçuluğa, transmilli mütəşəkkil cinayətkarlığa və telekommunikasiya sistemlərindən istifadə edilməklə törədilən dələduzluq hallarına qarşı mübarizə sahəsində əməkdaşlığın dərinləşdirilməsi, habelə hüquq mühafizə və təhlükəsizlik orqanları arasında əlaqələrin daha da inkişaf etdirilməsi ilə bağlı niyyətlərini ifadə ediblər.

Görüşün sonunda Azərbaycan Respublikasının Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti ilə Çin Xalq Respublikasının İctimai Təhlükəsizlik Nazirliyi arasında təhlükəsizliyin təmin edilməsi sahəsində əməkdaşlıq haqqında Saziş imzalanıb.

Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin Mətbuat xidmətinin məlumatı Rəsmi məlumatlar 16 Sentyabr 2026 DTX rəisi general-polkovnik Əli Nağıyev Qazaxıstan Respublikasına səfər edib.

Azərbaycan Respublikası (AR) Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin rəisi general-polkovnik Əli Nağıyevin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Mərkəzi Asiya dövlətləri və AR xüsusi xidmət orqanları rəhbərlərinin Qazaxıstan Respublikasında “Müasir təhdidlər şəraitində regional təhlükəsizliyin təmin olunması” mövzusunda keçirilən görüşündə iştirak edib.

Tədbirdə çıxış edən general-polkovnik Əli Nağıyev AR Prezidenti cənab İlham Əliyevin Mərkəzi Asiya Dövlət Başçılarının Məşvərət Görüşündə iştirakının ölkələrimiz arasında münasibətlərin strateji xarakterini aydın şəkildə əks etdirdiyini vurğulayaraq Azərbaycanın bu formatın tamhüquqlu iştirakçısına çevrilməsinin regionda sülhün, sabitliyin və təhlükəsizliyin möhkəmləndirilməsinə xidmət edən tarixi addım olduğunu, ölkəmizin Mərkəzi Asiya dövlətləri ilə əlaqələrinin keyfiyyətə yeni mərhələyə yüksəldiyini bildirib.

DTX rəisi regional təhlükəsizliyə təhdidlər sırasında beynəlxalq terrorçuluq və dini ekstremizm, transmilli cinayətkar qruplaşmaların fəaliyyəti, narkotik vasitələrin və silahların qanunsuz dövriyyəsi ilə yanaşı, kibercinayətkarlığın müasir formalarının, habelə kritik infrastruktura yönəlmiş digər təhlükələrin də yer aldığını, cinayətkar və terrorçu qruplaşmaların nəqliyyat, kommunikasiya və digər həyati əhəmiyyətli ob-

yektlərini fəaliyyətinə təsir göstərmək məqsədilə müasir informasiya texnologiyalarından istifadə imkanlarının xüsusi narahatlıq doğuran amil olduğunu qeyd edib.

General-polkovnik Əli Nağıyev dövlətlərimiz arasında münasibətləri səciyyələndirən qardaşlıq, qarşılıqlı hörmət və etimad mühitinin bundan sonra da möhkəmlənəcəyinə əminliyini ifadə edib.

Görüşün sonunda regional təhlükəsizliyin və sabitliyin daha da möhkəmləndirilməsi məqsədilə xüsusi xidmət orqanları arasında sıx əməkdaşlığın davam etdirilməsi barədə razılıq əldə olunub.

Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin Mətbuat xidmətinin məlumatı Rəsmi məlumatlar 17 Sentyabr 2026 DTX rəisi general-polkovnik Əli Nağıyev Türkdilli Dövlətlərin Xüsusi Xidmət Orqanları Konfransının 28-ci iclasında iştirak edib.

Azərbaycan Respublikası (AR) Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin (DTX) rəisi general-polkovnik Əli Nağıyevin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Qazaxıstan Respublikasında keçirilən Türkdilli Dövlətlərin Xüsusi Xidmət Orqanları Konfransının 28-ci iclasında iştirak edib.

Tədbirdə çıxış edən DTX rəisi müasir geosiyasi proseslərin doğurduğu yeni global və

regional təhdidlərə, o cümlədən davam edən genişmiqyaslı hərbi qarşıdurmaları nəqliyyat dəhlizlərinin fəaliyyətində yaratdığı ağır fəsadlara diqqət cəlb edib. Çıxışda vətəndaşların müxtəlif yollarla hərbi əməliyyatlara müdullu döyüşçü qismində cəlb olunması, habelə döyüş zonalarından qanunsuz çıxarılan silah-sursat və partlayıcı maddələrin qaçaqmalçılığı kriminogen vəziyyəti ağırlaşdırıran təhlükəsizlik mühitinə ciddi təhdid kimi qiymətləndirilib.

Xidmət rəisi Yaxın Şərqdə davam edən böhranların, o cümlədən strateji boğazların blokada-ya alınmasının dünya ticarətinə, enerji təhlükəsizliyinə və global iqtisadiyyata mənfi təsirlərini qeyd etməklə mövcud qeyri-müəyyənliklər şəraitində heç bir dövlətin baş verən proseslərdən kənarda qala bilməyəcəyini, milli təhlükəsizliyin etibarlı təmin edilməsi və qarşıda duran çağırışlara vahid mövqedən yanaşılması məqsədilə tərəfdaş dövlətlər arasında təcrübə və məlumat mübadiləsinin daha da genişləndirilməsinin vacibliyini vurğulayıb.

Dünyada mövcud vəziyyətin qiymətləndirildiyi, müasir çağırışlar fonunda regional təhlükəsizliyin təmin olunması istiqamətində zəruri addımların müzakirə edildiyi iclasda müvafiq məsələləri əhatə edən yekun sənəd imzalanıb.

Daxili İşlər Nazirliyi

Vilayət Eyvazov TDT ölkələrinin daxili işlər nazirlərinin 3-cü iclasında iştirak edib

Sentyabrın 10-da daxili işlər naziri general-polkovnik Vilayət Eyvazovun başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti Qazaxıstan Respublikasının Astana şəhərində keçirilən Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv dövlətlərin daxili işlər nazirlərinin üçüncü iclasında iştirak edib.

İclasda Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv ölkələrin daxili işlər nazirlikləri arasında əməkdaşlığın genişləndirilməsi, cinayətkarlığa, o cümlədən ekstremiz-

mə, insan alverinə, informasiya-kommunikasiya texnologiyalarından istifadə edilməklə törədilən cinayətlərə, narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsi, qeyri-qanuni miqrasiyaya qarşı mübarizə sahəsində birgə mübarizə tədbirləri müzakirə edilib. Cinayət təqibindən yayınan şəxslərin axtarışında və itkin düşmüş vətəndaşların yerinin müəyyən edilməsində əməkdaşlığın gücləndirilməsinə xüsusi diqqət yetirilib.

Tədbir zamanı TDT-yə üzv və müşahidəçi dövlətlər arasında Cinayətkarlıqla Mübarizə Şurasının yaradılması haqqında Saziş layihəsi də müzakirə olunub.

Tədbirdə tərəflər Türk Dövlətləri Təşkilatı daxili işlər nazirlərinin üçüncü toplantısının Bəyannaməsini imzalayıblar.

İclasın yekununda TDT-yə üzv dövlətlərin daxili işlər nazirlərinin 4-cü görüşünün 2027-ci ildə Türkiyə Respublikasında keçirilməsi barədə qərar qəbul edilib.

Görüş çərçivəsində Azərbaycan və Qırğız respublikalarının daxili işlər nazirləri “Cinayətkarlıqla mübarizə sahəsində əməkdaşlıq haqqında Saziş”i imzalayıblar.

QANUNLARIN GÜCÜ BÖHTANLARDAN ÜSTÜNDÜR

(Qarabağın dirçəlişinə kölgə salmağa çalışanlara: Xaricdən və həm də daxilədən idarə olunan böhtan maşınına hüquqi və mənəvi cavab)

Yayılan hər hansı əsassız, böhtan xarakterli və qərəzli yazılar cəmiyyətdə haqlı olaraq suallar doğurur. Sağlam və konstruktiv tənqid hər zaman qəbul ediləndir, lakin bədxahların sifarişi ilə tirajlandığı ehtimal olunan şər-böhtan kampaniyaları peşəkar jurnalistika prinsiplərinə, hüquqa və qanunlara ziddir. Bir şəxsin fəaliyyətinə obyektiv qiymət vermək üçün sadəcə olaraq onun keçdiyi həyat və əmək yoluna nəzər salmaq kifayətdir.

Fikirlərimizi son dövrlər şər-böhtan dolu hücumlara məruz qoyulmuş şəxslərdən birinin - Leysan Məmmədovun və onun rəhbərlik etdiyi qurumun timsalında qısa mülahizələrimizlə aydınlaşdırmaq yerinə düşərdi.

Tarixi Zəfərimizdən sonra işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə başlanan nəhəng quruculuq və bərpa işləri təkcə xalqımızın deyil, bütün dünya-

nın diqqət mərkəzindədir. Dövlətimizin qüdrəti, vətənpərvər mütəxəssislərimizin gecə-gündüz bilmədən tökdüyü alın təri sayəsində Qarabağ yenidən həyata qayıdır, cənnətə çevrilir. Lakin, təəssüflər olsun ki, Azərbaycanın bu sürətli inkişafını, tarixi torpaqlarımızın dirçəlişini həzm edə bilməyən, milli maraqlarımıza zidd qüvvələrin dəyirmanına su tökən bəzi xaricdən idarə olunan (həm də bəzi daxili) “media” resursları yenidən fəallaşıb.

Xüsusilə də minlərlə kilometr uzaqdan, isti studiyalarda oturaraq cəmiyyətə əxlaq dərsi keçməyə çalışan Qənimət Zahidin rəhbərlik etdiyi “Azərbaycan Saati” onlayn televiziyasında səsləndirilən hezeyanlar(reallığa uyğun gəlməyənlər) bunun ən bariz nümunəsidir. Bu şər-böhtan kampaniyasının əsas hədəflərindən biri kimi,

hazırda Ağdam, Füzuli və Xocavənd rayonlarında Bərpa, Tikinti və İdarəetmə Xidməti Publik Hüquqi Şəxsin İcraçı direktoru vəzifəsini şərəflə daşıyan Leysan Məmmədovun seçilməsi heç də təsadüfi deyil. Bu, sadəcə bir şəxsə deyil, Qarabağın bərpası prosesinə, dövlətin kadr siyasətinə qarşı yönəlmiş ucuz, sifarişli və qərəzli bir hücumdur.

“Yeyinti” və “rüşvət” kimi heç bir fakta, rəsmi sənədə əsaslanmayan iyrənc damğalarla ictimai fikri çaşdırmağa çalışanlar qəsdən unudurlar ki, ölkəmizdə strateji vəzifələrə təyinatlar çox ciddi yoxlamalar və şəffaflıq prinsipləri əsasında həyata keçirilir. Bir insanın fəaliyyətinə və xarakterinə qiymət vermək üçün onun bioqrafiyasına nəzər salmaq kifayətdir.

Alın təri ilə yazılan bioqrafiya: Leysan Məmmədov, necə deyirlər, göydəndüşmə məmur deyil. O, əmək fəaliyyətinə hələ 1980-ci ildə Bakı Baş Tikinti İdarəsində ən ağır işdən – sadə bir fəhlə kimi başlamışdır. Onun fəhləlikdən mexanik, usta, iş icraçısı və rəis vəzifələrinə qədər pillə-pillə ucalması sahənin ən xırda detallarını belə praktikada dərinlən bildiyini sübut edir.

Strateji postlarda illərin sınağından keçmişdir Leysan Məmmədov. Dövlət Əmək Müfəttişliyindən tutmuş, Gənclər və İdman Nazirliyinin strukturuna, daha sonra isə ANAMA kimi mühüm və həssas bir qurumda Aparat rəhbəri vəzifəsinə qədər uzanan xidmət yolu mütləq etibar və peşəkarlıq tələb edir.

Göründüyü kimi, Leysan Məmmədovun həyat yolu kənar himayənin deyil, alın tərinin, gənclikdən başlanan halal zəhmətin və dövlətə fədakarcasına xidmətin məntiqi nəticəsidir.

Davamlı özünüinkışaf:

Zəhmətkeşliklə yanaşı, yüksək intellektual potensial onun fəaliyyətinin əsas xəttidir. O, yalnız mühəndis-mexanik ixtisası ilə kifayətlənməmiş, maliyyə-kredit və hüquqşünaslıq sahələrində də ali təhsil alaraq, öz peşəkarlıq səviyyəsini daim günün tələblərinə uyğunlaşdırmışdır.

Dövlətin təqdiri:

Qərəzlilərin atdığı çamur dövlətin öz fədakar xidmətçisinə verdiyi dəyərin qarşısında acizdir. Leysan Məmmədov 2010-cu ildə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı ilə “Əməkdar Mühəndis” fəxri adına, 2014-cü ildə isə “Tərəqqi” medalına layiq görülmüşdür.

Nümunəvi ailə modeli:

Qənimət Zahid kimilər Leysan Məmmədovun işgüzar və şəxsi həyatına şər atarkən unudurlar ki, qarşılarındakı şəxs həm də cəmiyyətimiz, dövlətimiz üçün vətənpərvər, milli-mənəvi dəyərlərimizə sadıq, yüksək savadlı üç layiqli övlad böyüdən nümunəvi bir ailə başçısıdır. Belə bir şəxsiyyəti ləkələməyə çalışmaq mənəviyyatsızlıqdır.

Məsələnin hüquqi tərəfi

Qanunun diktəsi: Bu qərarə qayaxma kampaniyasının sifarişçiləri, onun icraçıları və “Azərbaycan Saati” bilməlidir ki, “azad söz” kiməsə əsassız olaraq çamur atmaq, şantaj etmək və qərarə qayaxma üçün sığorta vəsiqəsi deyil. Belələri ali hüquq təhsilli bir şəxsə qarşı böhtan kampaniyası aparkən, görünür, hüquqi nəticələri hesablamayı unudublar.

Heç bir hüquqi sənədə və ya məhkəmə qərarına əsaslanmayan ağır cinayət xarakterli ittihamların səsləndirilməsi bilavasitə ciddi qanun pozuntusudur:

1. Konstitusion hüquqlar və təqsirsizlik prezumpsiyası

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 46-cı maddəsinə əsasən, şəxsiyyətin ləyaqəti dövlət tərəfindən qorunur və heç bir hal şəxsiyyətin ləyaqətinin alçaldılmasına əsas verə bilməz. Həmçinin, Konstitusiyanın 63-cü maddəsi və Avropa İnsan Hüquqları Konvensiyasının 6-cı maddəsi (Təqsirsizlik prezumpsiyası) birmənalı şəkildə təsbit edir ki, məhkəmənin qanuni qüvvəyə minmiş hökmü olmadan heç kəs cinayətdə (o cümlədən rüşvətxorluq və yeyintidə) təqsirləndirilə bilməz. Özünü cəmiyyətə “jurnalist” kimi sırayanlar əslində məhkəmə hakimiyyətinin funk-

siyasını mənimsəməyə cəhd edərək konstitusion quruluşa hörmətsizlik nümayiş etdirirlər.

2. Mülki qanunvericiliyin sərt tələbləri:

Azərbaycan Respublikası Mülki Məcəlləsinin 23-cü maddəsi şərəf, ləyaqət və işgüzar nüfuzun müdafiəsini qəti şəkildə tənzimləyir. Vətəndaşın işgüzar nüfuzuna xələl gətirən, reallığı əks etdirməyən yalan məlumatları yayan hər bir subyekt bu məlumatları həmin informasiya vasitəsi ilə təkzib etməyə, eyni zamanda şəxsə vurulmuş mənəvi zərəri tam həcmdə maddi olaraq kompensasiya etməyə məcburdur.

3. Cinayət Məsuliyyəti: Ağırlaşdırıcı hallarla böhtan

Bu fəaliyyət sadəcə jurnalistika etikasının pozulması deyil, birbaşa cinayət məsuliyyətinin əsasıdır. Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsinin 147.2-ci maddəsinə əsasən, şəxsi ağır və ya xüsusilə ağır cinayət törətməkdə (yeyinti, rüşvət kimi dövlət əleyhinə olan cinayətlər bu kateqoriyaya aiddir) ittiham etməklə böhtan atmaq birbaşa azadlıqdan məhrumetmə cəzası ilə nəticələnməli cinayət əməlidir. Cəzadan xaricdə gizlənərək yaxa qurtarmaq xülyası əbəsdir; beynəlxalq hüquqi yardım və ekstradisiya haqqında konvensiyalar məhz bu cür transmilliləşdirilmiş diffamasiya cinayətlərinə qarşı mübarizə üçün mövcuddur.

4. Ali yurisdiksiya orqanlarının mövqeyi:

Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsi Plenumunun “Şərəf və ləyaqətin müdafiəsinə dair işlər üzrə məhkəmə təcrübəsi haqqında” müvafiq qərarında, həmçinin Konstitusiya Məhkəməsi Plenumunun qərarlarında birmənalı şəkildə vurğulanır ki, söz və məlumat azadlığı hədudsuz deyil. Bu azadlıq başqa şəxslərin hüquq və azadlıqlarının, xüsusən də şərəf, ləyaqət və yaxşı adının qorunması ehtiyacı ilə məhdudlaşır. Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsinin presedentləri də sübut edir ki, “media azadlığı” heç kimə yoxlanılmamış, iftira xarakterli məlumatlarla bir dövlət qulluqçusunun işgüzar nüfuzunu məhv etmək lisenziyası vermir. Yayımlanan hər bir fakt

sübuta yetirilməlidir, sübut edilməyən hər kəlmə isə böhtandır!

Yekun və hüquqi xəbərdarlıq:

“Haqq nazilər, ancaq üzülməz”, deyib Dərdlərimiz. Tarix boyu halal zəhmət - şayiələrin, həqiqət isə - yalanların üzərində qələbə çalib. Leysan Məmmədov hazırda isti kabinetlərdə deyil, Qarabağın torpağında, minalardan təmizlənmiş sahələrdə, quruculuq meydanındadır. O, ömrünü, gəncliyini və bu gününü dövlətin inkişafına həsr etmiş bir mütəxəssisdir. Belə bir ləyaqətli fəaliyyətə kənardan atılan çamur yapışmaz.

Eyni zamanda Leysan Məmmədovun ali hüquq təhsilli bir şəxsiyyət olduğunu bir daha xatırladaraq bildiririk: Onun işgüzar nüfuzuna, şərəf və ləyaqətinə xələl gətirməyə hesablanmış, xaricdən (bəzən də daxildən) körüklənən bu ucuz, sifarişli qarayaxma kampaniyası dayandırılmalıdır. Təzib verilmədiyi və qərəzli hücumlar davam etdiyi təqdirdə, yalan məlumatları yayan informasiya resursları, o cümlədən Qənimət Zahid və onun havadarları barəsində qanunvericiliyin tələblərinə uyğun olaraq beynəlxalq və yerli hüquq-mühafizə orqanlarına, eləcə də məhkəmə instansiyalarına müraciət edilə bilər. Bütün lazımi hüquqi addımlar atılırsa hüquqi müstəvidə cavabdehlik təmin olunar.

Yüksək insani keyfiyyətlərə sahib olan L.Məmmədov hələ ki, humanizm prinsiplərinə sığınaraq səbrləyir.

Leysan Məmmədov hazırda Qarabağın torpağında, quruculuq meydanındadır, xalqının xidmətindədir. Qənimət Zahid və onun onlayn resurslarında idarə olunan ucuz siyasi şoular isə heç zaman fədakar bir insanın, nümunəvi atanın və peşəkar dövlət qulluqçusunun şərəfli ömür yoluna ləkə sala bilməz! Həqiqət Qarabağda ucaldılan binalar qədər möhkəm və sarsılmazdır!

Qanunun gücü böhtanlardan hər zaman üstündür!

**Fəxrəddin Mansuroğlu,
Jurnalist – Hüquqşünas.**

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ADINDAN

Azərbaycan Respublikası Mülki Məcəlləsinin 21 və 23-cü maddələrinin şərh edilməsinə dair

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI KONSTITUSIYA MƏHKƏMƏSİNİN QƏRARI

Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası Məhkəməsi X.Hacıyev (sədr), hakimlər F.Babayev (məruzəçi-hakim), B. Qəribov, R.Qvaladze, E.Məmmədov, İ.Nəcəfov, S.Salmanova və Ə. Sultanovdan ibarət tərkibdə, məhkəmə katibi İ.İsmayılovun, xüsusi konstitusiya icraatında maraqlı subyektlərin qanuni nümayəndələri Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin hakimi B.Əsədovun və Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Aparatının iqtisadi qanunvericilik şöbəsinin müdür müavini İ.Rəfibəylinin, ekspert Bakı Dövlət Universitetinin hüquq fakültəsinin mülki hüquq kafedrasının müəllimi A.Talıbovun iştirakı ilə Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 130-cu maddəsinin IV hissəsinə müvafiq olaraq xüsusi konstitusiya icraatı üzrə açıq məhkəmə iclasında Azərbaycan Respublikası Mülki Məcəlləsinin 21.2-ci maddəsinin şərh edilməsinə dair Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin 2002-ci il 03 aprel tarixli 8/2002 sayılı sorğusu ilə bağlı konstitusiya işinə baxdı.

Hakim F.Babayevin məruzəsini, maraqlı subyektlərin qanuni nümayəndələri B.Əsədov və İ.Rəfibəylinin çıxışlarını, ekspert A.Talıbovun rəyini dinləyib, iş materiallarını nəzərdən keçirərək Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına Məhkəməsi

MÜƏYYƏN ETDİ:

Azərbaycan Respublikasının Ali Məhkəməsi sorğuda məhkəmə təcrübəsində mənəvi ziyanın tətbiqi ilə bağlı çətinliklərin olmasını nəzərə alaraq, Azərbaycan Respublikası Mülki Məcəlləsində təsbit edilmiş «zərər» anlayışının şərh olunmasını xahiş edir.

Sorğu ilə bağlı konstitusiya işinin materiallarına Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Aparatında düzgünlüyü təsdiq edilmiş Azərbaycan Respublikası Mülki Məcəlləsinin 21, 23-cü

maddələrinin, Cinayət Prosessual Məcəlləsinin 7.0.36, 57, 60-cı, Əmək Məcəlləsinin 290-cı və «İstehlakçıların hüquqlarının müdafiəsi haqqında» Qanunun 12-ci maddəsinin rəsmi mətnləri əlavə edilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası Məhkəməsi aşağıdakıları qeyd edir.

Hər bir hüquq pozuntusu sosial mənadaictimai münasibətlərə mənfi təsir göstərdiyindən zərər (ziyan) törədir. Bu baxımdan zərər sosial və hüquqi aspektlərə malikdir.

Zərər yetirmə şəxsin və yaxud təşkilatın subyektiv hüququnu pozur. Bununla yanaşı mülki hüquqda zərər ona görə sosial mənə kəsb edir ki, subyektiv hüququn pozulması müəyyən edilmiş və qanunla qorunan obyektiv hüquqların pozulması ilə müşayiət olunur.

Zərər forma və məzmunundan asılı olaraq əmlak və qeyri-əmlak xarakterli olur.

Mülki Məcəllənin 21.1-ci maddəsində göstərilir ki, hüququ pozulmuş şəxs ona vurulmuş zərərin əvəzinin tam ödənilməsinə tələb edə bilər, bu şərtlə ki, qanunda və ya müqavilədə zərərin əvəzinin daha az miqdarda ödənilməsi nəzərdə tutulmasın. Məcəllənin 21.2-ci maddəsində müəyyən edilir ki, zərər dedikdə, hüququ pozulmuş şəxsin pozulmuş hüququnu bərpa etmək üçün çəkdiyi və ya çəkməli olduğu xərclər, əmlakından məhrum olması və ya əmlakının zədələnməsi (real zərər), habelə hüququ pozulmasaydı, həmin şəxsin adı mülki dövriyyə şəraitində əldə edəcəyi gəlirlər (əldən çıxmış fayda) başa düşülür. Beləliklə, bu maddədə nəzərdə tutulmuş zərər real zərər və əldən çıxmış faydadan ibarətdir.

Göstərilənlərdən görünür ki, Məcəllənin 21-ci maddəsi şəxsin hüquqlarının pozulması nəticəsində yaranan maddi zərərin ödənilməsinin ümumi qaydaları kimi qəbul oluna bilər.

Zərərle bağlı müddəalar Mülki Məcəllənin ümumi hissəsinin digər normalarında da nəzərdə tutulmuşdur.

Məcəllənin 23.4-cü maddəsində şərəfini, ləyaqətini və ya işgüzar nüfuzunu ləkələyən məlumatlar yayılmış fiziki şəxsin həmin məlumatların təkzibi ilə yanaşı, onların yayılması nəticəsində vurulmuş zərərin əvəzinin ödənilməsinə tələb etmək hüququ nəzərdə tutulmuşdur. Bu qaydalar həmçinin hüquqi şəxsin işgüzar nüfuzunun müdafiəsinə də tətbiq edilir (maddə 23.6). Lakin burada göstərilən zərərin maddi və yaxud mənəvi olduğu birbaşa göstərilməmişdir.

Şəxsin şərəfi, ləyaqəti və işgüzar nüfuzu təhqir olunursa, o, sarsıntı, izzitirab keçirir və bununla da mənəvi təhqirə məruz qalır. Bunun nəticəsində şəxsə mənəvi və maddi zərər yetirilir.

Qeyd edilməlidir ki, qanunverici bir sıra normativ hüquqi aktlarda maddi zərərlə yanaşı mənəvi zərərin mövcudluğunu qəbul edir və belə zərəri yetirən şəxsin məsuliyyətini nəzərdə tutur.

Belə ki, Azərbaycan Respublikası Cinayət Prosessual Məcəlləsinin 7.0.36, 57, 60-cı, Əmək Məcəlləsinin 290-cı, «İstehlakçıların hüquqlarının müdafiəsi haqqında» Qanunun 12-ci maddələrində və digər qanunlarda mənəvi ziyanın ödənilməsi barədə müddəalar vardır. «İstehlakçıların hüquqlarının müdafiəsi haqqında» qanunun 12-ci maddəsində istehlakçıların bu qanunda nəzərdə tutulan hüquqları istehsalçı (icraçı, satıcı) tərəfindən pozularsa, istehlakçıya dəyən mənəvi ziyanın təqsirkar tərəfindən ödənilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

Mənəvi zərərin ödənilməsinin zəruriliyi bir sıra beynəlxalq sənədlərdə də öz əksini tapmışdır.

Birləşmiş Millətlər Təşkilatı Baş Məclisinin 1985-ci il 29 noyabr tarixdə qəbul etdiyi «Cinayət və hakimiyyətdən sui-istifadə qurbanları üçün ədalət mühakiməsinin əsas prinsipləri haqqında» Bəyannamənin 1-ci maddəsində göstərilir ki, «qurbanlar» termini altında üzv dövlətlərin hakimiyyətdən cinayətkar sui-istifadəni qadağan edən qanunlar daxil olmaqla, milli cinayət qanunlarının pozulması nəticəsində bədən xəsarəti və ya mənəvi ziyan, emosional əzab, maddi zərər, yaxud əsas hüquqların xeyli dərəcədə sıxışdırılması daxil olmaqla fərdi, yaxud kollektiv şəkildə zərər yetirilən şəxslər başa düşülür.

Mənəvi zərər adətən vətəndaşların şəxsi qeyri-əmlak hüquqlarının pozulması nəticəsində əmələ gəlir. Mənəvi zərər qeyri-əmlak zərəri olmaqla, iqtisadi məzmun və dəyər kəsb etməyən hüquq pozuntusudur. Belə zərər vətəndaşa anadangəlmə və ya qanun əsasında ona məxsus olan qeyri-maddi nemətlərə aid (şərəf, ləyaqət, işgüzar nüfuz, şəxsi ailə sirri, hərəkət etmək azadlığı, yaşayış yeri seçmə, ad hüququ, müəlliflik hüququ, sair şəxsi qeyri-əmlak hüquqlar və digər maddi nemətlər) hüquqlarını pozmaqla fiziki şəxsə mənəvi sarsıntı, izzitirab verir.

Mənəvi zərər bilavasitə zərər vuran şəxsin hərəkətlərindən sonra zərərçəkmişin şüuruna təsir göstərməklə mənfi psixoloji reaksiyaya səbəb olur. Mənəvi zərər vətəndaşların hüquqlarının pozulmasının müstəqil nəticəsidir. O həm vurulmuş əmlak zərəri ilə birlikdə, yaxud əmlak zərəri vurulmadığı hallarda kompensasiya edilir.

Mənəvi zərər ödənilərkən mənəvi və fiziki izzitirabların xarakteri və dərəcəsi, eləcə də cavabdehin təqsiri, əmlak vəziyyəti və s. vacib halların nəzərə alınması zəruridir və hər bir konkret halda belə zərərin ödənilməsi ilə bağlı xüsusi tələblər məhkəmənin mülahizəsinə görə müəyyən olunmalıdır.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 46-cı maddəsində hər kəsin öz şərəf və ləyaqətini müdafiə etmək hüququnun olması təsbit edilir, şəxsiyyətin ləyaqətinin dövlət tərəfindən qorunmasına təminat verilir.

Göründüyü kimi, Konstitusiyada əsas insan və vətəndaş hüquqları və azadlıqların sırasında fərdin sosial, siyasi, iqtisadi hüquqlarının, eləcə də azadlıqları və təhlükəsizliyinin dövlət tərəfindən qorunması və müdafiəsi demokratik və hüquqi dövlətə xas olan təminatlar kimi öz əksini tapmaqla fərdin, cəmiyyətin, həmçinin dövlətin hərtərəfli inkişafına təkan verən amillərdən hesab olunur.

Bununla yanaşı qeyd olunmalıdır ki, cəmiyyətin hərtərəfli inkişafı üçün əsas prinsiplərdən biri də fikir və söz azadlığının təmin olunmasıdır. Belə hüquq Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 47-ci maddəsində təsbit olunmuşdur.

İnsan Hüquqlarının və Əsas Azadlıqlarının Müdafiəsi Haqqında Avropa Konvensiyasının 10-cu maddəsində qeyd olunmuşdur ki, hər kəs

öz fikirlərini ifadə etmək azadlığı hüququna malikdir. Konvensiyanın 17-ci maddəsində həmçinin hər hansı bir dövlətin, qurumun və ya şəxsin burada təsbit olunmuş hüquq və azadlıqlarının ləğvinə yönəlmiş hər hansı fəaliyyətlə məşğul olmaq və ya hər hansı əməl törətmək və ya onları Konvensiyada nəzərdə tutululardan daha artıq məhdudlaşdırmaq hüquqlardan sui-istifadənin qadağan olunması kimi qiymətləndirir.

Avropa Konvensiyasının 10-cu maddəsinin müddəası Avropa Məhkəməsinin 1998-ci il 8 iyul tarixli Linqensin Avstriya dövlətinə qarşı iddiasına dair iş üzrə qəbul olunmuş qərarının əsasını təşkil etmişdir. Qərarla fikir ifadə etmək azadlığı demokratik cəmiyyətin aparıcı dayaqlarından biri olmaqla onun tərəqqisi və cəmiyyətin hər bir üzvünün özünü ifadə etməsi şərtləri kimi qəbul olunur.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 80-ci maddəsində göstərilmişdir ki, Konstitusiyanın və qanunların pozulması, o cümlədən Konstitusiyada və qanunlarda nəzərdə tutulan hüquqlardan sui-istifadə və ya vəzifələrin yerinə yetirilməməsi qanunla müəyyən edilən məsuliyyətə səbəb olur.

Beləliklə, bir hüququn həyata keçirilməsi digər hüququn məhdudlaşdırılması və ya ümumiyyətlə, nəzərə alınmaması ilə müşayiət edilə bilməz. Bu baxımdan şərəf və ləyaqətin müdafiəsi həyata keçirilərkən fikir və söz azadlığı hüququnu nəzərdə tutan Konstitusiya müddələrinə də riayət edilməli və hər iki hüquq arasında mütənasiblik təmin olunmalıdır. Bütün hüquqlar həyata keçirilərkən biri digəri ilə rəqabətdə olur və ona görə də qanunun mənəvi zərərin ödənilməsinə nəzərdə tutan müddəaları tətbiq edilərkən bir hüququn müdafiəsi digər hüququn məhdudlaşdırılması hesabına həyata keçirilə bilməz.

Xüsusilə qeyd olunmalıdır ki, mülki qanunvericilikdə şərəf, ləyaqət, işgüzar nüfuz, şəxsi həyat sirri və şəxsi toxunulmamazlıqla bağlı pozuntuların nəticəsində dəymiş zərərin ödənilməsi nəzərdə tutulsa da, digər şəxsi qeyri-əmlak hüquqlarından və qeyri-maddi nemətlərdən istifadə etmək hüquqlarının pozulması nəticəsində vurulmuş zərərin ödənilməsi müəyyən olunmamışdır.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 1 və 6-cı bəndlərinə görə, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasında təsbit edilmiş insan və vətəndaş hüquqlarından və azadlıqlarından istifadə, bu hüquqların və azadlıqların dövlət təminatına, məhkəmə icratı və məhkəmə qərarlarının icrasına dair ümumi qaydaları Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi müəyyən edir.

Yuxarıda göstərilənlərə əsasən və Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 130-cu maddəsinin IV hissəsinə, «Konstitusiya Məhkəməsi haqqında» Azərbaycan Respublikası Qanununun 66, 75, 76, 78, 80, 81, 83 və 85-ci maddələrini rəhbər tutaraq Azərbaycan Respublikasının Konstitusiya Məhkəməsi

QƏRARA ALDI:

1. Azərbaycan Respublikası Mülki Məcəlləsinin 21-ci maddəsinin müddəaları yalnız real zərərin, habelə əldən çıxmış faydanın ödənilməsinə nəzərdə tutur. Həmin Məcəllənin 23-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş zərər dedikdə şərəfin, ləyaqətin və işgüzar nüfuzun ləkələnməsi ilə bağlı şəxsə dəymiş mənəvi zərər (fiziki və mənəvi iztirablar) və maddi zərər başa düşülür.

2. Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə tövsiyə olunsun ki, Azərbaycan Respublikası Mülki Məcəlləsində digər qeyri-əmlak hüquqlarının və qeyri-maddi nemətlərin müdafiəsini müəyyən etsin.

3. Mənəvi zərərin ödənilməsi, habelə qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş başqa məhdudiyyətlərin tətbiq edilməsi Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası ilə qorunan digər əsas hüquq və azadlıqlarla mütənasib olmaqla hər bir konkret halda məhkəmənin mülahizəsindən asılıdır.

4. Qərar dərc edildiyi gündən qüvvəyə minir.

5. Qərar «Azərbaycan» qəzetində və «Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsinin Məlumatı»nda dərc olunsun.

6. Qərar qətidir, heç bir orqan və ya vəzifəli şəxs tərəfindən ləğv oluna, dəyişdirilə və yaxud rəsmi təfsir oluna bilməz.

Sədr: Xanlar HACIYEV
Bakı şəhəri, 31 may 2002-ci il

**El-obasının, xalqının, insanlığın dəyərli
qisməti olan ADİLƏ XANIM Əvəz qızı Namazova**

A.Ə.NAMAZOVA 100
(09.09.1926-16.12.2020)

Akademik Adilə Namazovanın anadan olmasından 100 il keçir.

Xalqımızın yaddaşında zəkanın nuru, fədakarlığın və humanizmin parlaq nümunəsi kimi əbədi iz qoymuş akademik Adilə Namazovanın ömür yolu təkcə bir insan taleyi deyil. Bu yol Azərbaycan pediatriyasında elmi məktəbin əsasını qoymuş novator alim, minlərlə uşağa şəfa bəxş etmiş mərhəmətli həkim, eyni zamanda, dövlət və cəmiyyətin həyatında fəal mövqe tutmuş görkəmli ictimai xadimin şərəfli və mənalı missiyasıdır.

Görkəmli pediatr və kardioloq,
Əməkdar elm xadimi, tibb elmləri dok-

toru, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvü, Dövlət mükafatı laureatı, professor Adilə Əvəz qızı Namazovanın anadan olmasının 100 ili tamam olur.

Adilə Namazova 1926-cı il sentyabrın 9-da Ağdam rayonunun Seyidli kəndində anadan olmuşdur. Orta məktəbi bitirdikdən sonra o, 1944-1949-cu illərdə Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutunun pediatriya fakültəsində ali təhsil almışdır.

Əmək fəaliyyətinə 1949-cu ildə başlayan Adilə Namazova həmin vaxtdan

etibarən 1953-cü ilədək Ağdam rayonunda Uşaq tıbb məsləhətxanasının müdiri işləmişdir. O, 1954-1957-ci illərdə Moskva şəhərində, SSRİ Səhiyyə Nazirliyinin Mərkəzi Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutunun aspiranturasında oxumuş, aspiranturanı bitirdikdən sonra, 1958-1959-cu illərdə Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutunda Müalicə profilaktika fakültəsinin uşaq xəstəlikləri kafedrasının assistenti, 1960-1965-ci illərdə SSRİ Tibb Elmləri Akademiyasının Pediatriya Elmi Tədqiqat İnstitutunun doktorantı olmuşdur. 1965-ci

ildən taleyini Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutu ilə bağlayan Adilə Namazova burada ömrünün sonunadək uşaq xəstəlikləri kafedrasının müdiri vəzifəsində çalışmışdır.

Adilə Namazova tibb elmləri üzrə 1959-cu ildə namizədlik, 1965-ci ildə doktorluq dissertasiyalarını müdafiə etmiş, 1966-cı ildə professor elmi adına layiq görülmüşdür. O, 1971-ci ildə SSRİ Tibb Elmləri Akademiyasının müxbir üzvü, 1983-cü ildə Azərbaycan Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvü seçilmişdir.

Azərbaycanda tibb elminin tədrisi və yeni nailiyyətlərlə zənginləşdirilməsində akademik Adilə Namazovanın xüsusi əməyi vardır. Uzun illər ərzində tibb elminin müxtəlif sahələrinə dair apardığı araşdırmaları alimə ölkəmizdə və onun hüdudlarından kənarda geniş şöhrət qazandırmışdır. Adilə Namazova respublikada pediatriya elmi məktəbinin yaradıcılarındanandır.

Alimin uşaq sağlamlığının qorunmasına yönəlmiş məhsuldar elmi fəaliyyətinin başlıca istiqamətləri uşaqlarda revmatizm və ürək qüsurlarının diaqnostikası və müalicə metodlarının

təkmilləşdirilməsi ilə bağlıdır. Məhz bu elmi işlər sayəsində ürək çəpərinin anadangəlmə qüsurlarının klinik xüsusiyyətləri öyrənilmiş, süni qan dövranı şəraitində cərrahi müalicənin mümkünlüyü kriteriyaları müəyyən edilmişdir.

Həmin tədqiqatlar, eyni zamanda, sonrakı fundamental araşdırmalar və yeni müalicə üsullarının tətbiqi üçün geniş imkanlar açmışdır. Alim, həmçinin müxtəlif metodlardan istifadə əsasında təcrübi tövsiyələri ilə tibb elminə töhfələr vermişdir. Respublikada tibbi xidmətin müasir tələblərə cavab verən formalarının təşkilində Adilə Namazo-

vanın təqdirəlayiq xidmətləri olmuşdur.

Adilə Namazova 400-dən artıq elmi əsərin, o cümlədən 30 monoqrafiyanın, dərslərin və metodik vəsaitin, ixtirlər və səmərələşdirici təkliflərin müəlifidir. Alimin xarici dillərdə işıq üzün görən əsərləri elmi ictimaiyyət arasında rəğbətlə qarşılanmışdır.

Adilə Namazova çoxillik pedaqoji fəaliyyəti dövründə zəngin bilik və bacarıq nümayiş etdirərək yüksək ha-

zırlıqlı mütəxəssislərin yetişdirilməsi işinə xüsusi diqqət göstərmişdir. Onun rəhbərliyi ilə respublikamız və xarici ölkələr üçün 60-a yaxın tibb elmləri doktorları və tibb üzrə fəlsəfə doktorları hazırlanmışdır. Alim mötəbər beynəlxalq forumlarda pediatriyanın aktual problemlərinə dair məzmunlu çıxışları ilə Azərbaycanın müasir tibb elmini layiqincə təmsil etmişdir.

Səmərəli ictimai fəaliyyət göstərən Adilə Namazova 1988-1992-ci illərdə SSRİ xalq deputatı olmuş, habelə bir sıra beynəlxalq elmi cəmiyyətlərin üzvü seçilmişdir.

Ölkəmizdə təbabətin inkişafı və yüksək ixtisaslı həkim kadrların yetişdirilməsi sahəsində akademik Adilə Namazovanın xidmətləri dövlət tərəfindən lazımınca qiymətləndirilmişdir. O, müstəqil Azərbaycan Respublikasının ali mükafatlarından olan “Şöhrət” və “Şərəf” ordenləri ilə təltif edilmiş, “Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fəxri diplomu”na layiq görülmüşdür.

Akademik Adilə Namazova 2020-ci il dekabrın 16-da ömrünün 95-ci ilində vəfat etmişdir.

Görkəmli alim Bakı şəhərində yerləşən II Fəxri Xiyabanda dəfn edilib.

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin aforizmləri, müdrik kəlamları

**Vətənpərvərlik insanın daxilindəki duyğulardır. Əgər bunlar yoxdursa, o insan mənəviyyatsızdır.*

**Dövlətçilik hər bir şəxsin qəlbində olmalıdır.*

**Demokratiya insanların şüurunda dəyişiklik deməkdir. Bu dəyişiklik inqilabla olmur, təkamül yolu ilə, tədricən gedir.*

**Sülh danışıqlarını cəsarətlə apara bilmək üçün güclü orduya malik olmaq lazımdır.*

**Xalq gərək daim öz kökünü xatırlasın.*

**Rüşvətxoru, oğrunu qəhrəmana çevirmək öz xalqına xəyanət etməkdir.*

**Heç kim əbədi qalib ola bilməz.*

**Rəhbərlik etmək üçün gərək mənəvi haqqın olsun.*

HÜQUQA AİD MÜDRİK KƏLAMLAR

- ↳ *“Ağıl təkcə bilikdə deyil, həm də bilikləri təcrübədə tətbiq etmək bacarığından ibarətdir.”*
✍️ *Aristotel*
- ↳ *“Ədalət dəyərli insanların sahib olduqları ən şərəfli təcəddir.”*
✍️ *Mark Tulli Siseron*
- ↳ *“Kainatın ruhu həqiqətdir.”*
✍️ *İbn Sina*
- ↳ *“Ədalət mülkündən kim üz çevirsə, Ona aqıl deməz ağıllı kimsə.”*
✍️ *Nizami Gəncəvi*
- ↳ *“Heç səhv etməyən insan, heç bir şey etməyən insandır”.*
✍️ *Yunus Əmrə*
- ↳ *“Qanunun mahiyyəti insansevərlikdir”*
✍️ *Vilyam Şekspir*
- ↳ *“Əgər kimsə bütün qanunları öyrənmək istəsə, o zaman onları pozmağa vaxtı olmayacaq.”*
✍️ *Höte*
- ↳ *“Gücün kimin tərəfində olması vacib deyil; vacib olan haqqın kimin tərəfində olmasıdır.”*
✍️ *V.Hüqo*

AĞAMİRZƏYEV FƏXRƏDDİN MANSUR OĞLU

19 may 1960-cı ildə Saatlı rayonunda ziyalı ailəsində anadan olub. S.Vurğun adına 1 nömrəli şəhər orta məktəbi bitirdikdən sonra kolxozçu kimi əmək fəaliyyətinə başlayıb.

1980-ci ildə Saatlı Rayon Mərkəzləşdirilmiş Kitabxana Sisteminin direktor müavini, 1980-1990-cı illərdə Azərbaycan Kommunist Partiyası Saatlı Rayon Komitəsinin və Rayon Xalq Deputatları Sovetinin orqanı olan “Dönüş” qəzetində müxbir, “Kənd təsərrüfatı şöbəsi”nin müdiri, “Məktublar və kütləvi iş şöbəsi”nin müdiri vəzifələrində çalışıb. Heydər Əliyevlə silsilə müsahibələrinin 3-cü hissəsi 1990-cı ilin avqust ayının 28-də “Dönüş”də dərc olunandan 2 gün sonra “öz ərizəsi ilə” işdən azad olunub.

1984-cü ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin (indiki Bakı Dövlət Universiteti) Jurnalistika fakültəsini bitirib. 1990-cı ildə Moskva Hüquq İnstitutunun hüquq fakültəsinə daxil olub, 1992-ci ildə M.Ə.Rəsulzadə adına Bakı Dövlət Universitetinə dəyişilərək 1995-ci ildə təhsilini başa vurub hüquqşünaslıq ixtisasına yiyələnmişdir.

Sentyabr 1990-cı ildən yanvar 1992-ci ilədək Azərbaycan Gənclər İttifaqı Saatlı Rayon Komitəsinin nəzdində “Oğuz” Gənclik Mərkəzini təşkil edərək mərkəzin direktoru vəzifəsində çalışmışdır. 1992-ci ilin fevral ayından 1993-cü ilin dekabr ayınadək Saatlı rayonu “Bakı” kolxozunun hüquqşünası, 1995-ci ilin iyul ayından 1996-cı ilin mart ayınadək Bakı şəhərində fəaliyyət göstərən “Advakat” Qanunlar Şirkətində vəkil kimi fəaliyyət göstərmişdir.

1996-cı ilin mart ayında Respublikada ilk rəsmi hüquq jurnalı olan aylıq “Qanunçuluq” jurnalının Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyinin, Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin və Azərbaycan Respublikası Prokurorluğunun təsisçiliyi ilə nəşrini təşkil edərək 2000-ci ilin sentyabr ayınadək jurnalın böyük redaktoru vəzifəsində çalışmışdır. (Hazırda həmin jurnal yalnız Ədliyyə Nazirliyinin təsisçiliyi ilə nəşr olunur.)

Həmçinin 1998-ci ildən dörd dildə nəşrə başlayan və respublikamızdan Avropa Şurasının kitabxanasına ilk vəsiqə almış “Beynəlxalq hüquq” jurnalının təşəbbüsçüsü, yaradıcısı və baş redaktoru olmuşdur.

1982-ci ildən SSRİ Jurnalistlər İttifaqının, SSRİ dağıldıqdan sonra Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin üzvüdür. 1974-cü ildən mətbuatda mütəmadi olaraq çıxış edir.

2012-ci ildə Heydər Əliyevə həsr olunmuş “Dönüşdən Qurtuluşa” adlı kitabı nəşr olunmuşdur.

2000-ci ilin sentyabrından 2024-cü ilin oktyabr ayınadək müxtəlif birinci instansiya məhkəmələrində hakim vəzifəsində çalışmışdır.

Hazırda hüquq və mətbuat xidməti göstərən “Jurnalist Femida” MMC-nin həmtəsisçisi və direktoru, “Hüquq və Qanun” jurnalının baş redaktorudur.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 2024-cü il tarixli 4289 nömrəli Sərəncamı ilə “Heydər Əliyevin 100 illiyi (1923-2023)” yubiley medalı ilə təltif edilmişdir.

Jurnalist Femida

Ədalətsizliklə adalatı bərpa etmək olmaz.
Heydər Əliyev

Hüquq və Qanun Jurnalı

Hüquq Xidməti

Əlaqə

E-MAIL

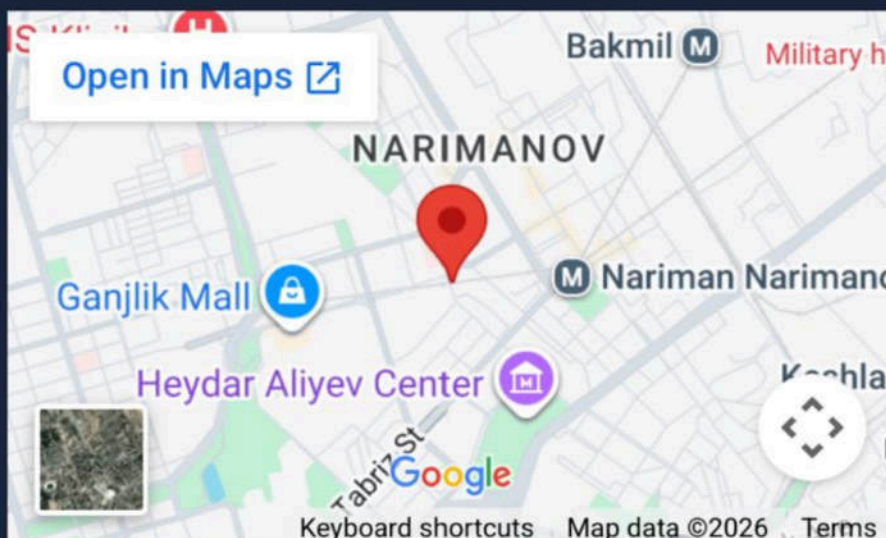
info@jurnalistfemida.com

TELEFON

[+994 55 222 46 03](tel:+994552224603)

ÜNVAN

Fətəli Xan Xoyski prospekti ilə Həsənoğlu
küçəsinin kəsişməsi

© 2026. Bütün hüquqlar qorunur.